

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones à Clemente X. & Innocentio XI. editas

Luxemburgi, 1739

CXXXII. Novæ Constitutiones Clericorum Sæcularium in communi
viventium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74708)

Item concessio Indulgentia plen. in articulo mortis Fratibus interpretibus facta.

Clausula.

CXXXI.

Dat. 1. Julii 1684. An. 8.

Species facti.

Preces M. Magistri S. Joannis Hierosolymitani.

tionibus comprehensa existant, sacrisque Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, ac Concilii Tridentini Decretis non adversentur, Apostolica auctoritate tenore praesentium confirmamus, & approbamus, ac perpetua, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robore communimus, omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet in eis intervenerint supplemus. Nec non insuper omnibus, & singulis eorundem Fratrum interpretibus nunc Hierosolymis, Bethlehem, & Nazareth existentibus, & viventibus in cujuslibet eorum mortis articulo, si vere poenitent, & confessi, ac sacra Communione refecti, vel quatenus id facere nequiverint saltem contriti nomen Jesu ore si potuerint, sin autem corde devote invocaverint plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & largimur.

§. 2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die XXII. Junii MDCLXXXIV. Pontificatus nostri Anno Octavo.

Extenditur Constitutio Urbani VIII. ad Melitenenses, itaut ex iis ordinati cum falsis, vel sine Dimissoriis Fori Privilegio gaudere nequeant.

De hisce Clericis vide Pii II. Const. ed. 1461., Nov. 17., P. 4., quae innovatur in regul. 24. Cancell. Item laudatam Urb. VIII. Const. edit. 1624., Decem. 11., P. 2. quae reformatur quoad Melitenses ab hoc Pontif. Constit. ed. 1686., Jan. 30., P. 10.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

CUM dudum fel. rec. Urbanus PP. VIII. praedecessor noster per quamdam suam Constitutionem, cujus initium est: Secretis aeterna providentia consilii &c. inter alia voluerit, Italos si quos ex tunc in posterum Clericali caractere insigniri, vel ad Minores Ordines promoveri ab alieno Episcopo cum falsis Dimissoriis contigisset, etiam si qualitatibus per Concilii Tridentini Decretum Cap. 16. Sess. 23. requisitis praediti essent, nihilominus secuta tamen prius desuper Judicis Ecclesiastici declaratione, Fori privilegio minime gaudere, sed Saeculari jurisdictioni, ut antea, plene in omnibus subjacere, & subjectos esse. Et sicut pro parte dilecti filii Magni Magistri Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani nobis nuper expositum fuit, ut incommodis in Insula Melitensi in dies insurgentibus occurreretur, Congregatio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum die 8. Maii 1677. declaraverit, Melitenses ordinatos, seu ordinandos cum falsis, seu absque dimissoriis, non gaudere privilegii Clericalibus, sed posse praefatam Urbani praedecessoris Constitutionem per nos ad Insulam Melitae extendi: nobis propterea dictus magnus Magister humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 1. Nos igitur ipsum Magnum Magistrum specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, & poenis a jure, vel ab ho-

mine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de memoratorum Cardinalium consilio, supra expressam praefatae Congregationis Urbani praedecessoris dispositionem ad Insulam Melitae, itaut Melitenses, quos cum falsis Dimissoriis, vel sine Dimissoriis contigerit ab alieno Episcopo Clericali caractere insigniri, vel ad Minores Ordines promoveri, servata prius Judicis Ecclesiastici declaratione, Fori privilegio minime gaudere, sed saeculari jurisdictioni in omnibus subjacere debeant, auctoritate Apostolica tenore praesentium extendimus, seu ampliamus: salva tamen semper in praemissis auctoritate supradictae Congregationis Cardinalium.

§. 2. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari: sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Caularum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere: ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die I. Julii MDCLXXXIV. Pontificatus nostri Anno Octavo.

Confirmantur novae Constitutiones Instituti Clericorum Saecularium in communi viventium.

De hoc Instituto, & ejus primis Constitutionibus vide hujus Pontif. Constit. ed. 1648. Jun. 7. P. 4. Const. ed. 1683., Maii 20., P. 7. approbata fuerunt Congreg., & Constitutiones Presbyt. Saecul. B. M. V. assumpta. Et Const. ed. 1685., Febr. 9., P. 9. declaratur, hos Clericos capaces esse Beneficiorum.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

SACROSANCTI Apostolatus officium, quo Catholicae Ecclesiae per universum Terrarum Orbem diffusa regimini, meritis licet, & viribus longe impares, divina dispositione praesidemus salubriter exequi auxiliante D. jugiter satagentes, pia Presbyterorum, & aliorum Clericorum propriae, alienaque saluti laudabiliter incumbentium Instituta paterno favore libenter prosequimur, & illis, quae pro felici eorum directione provide, prudenterque constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque illibata persistant Apostolici muniminis adjungimus firmitatem.

§. 1. Alias siquidem pro parte dilectorum filiorum Clericorum Saecularium in communi viventium nobis exposito, quod anno 1640. opera tunc in humanis agentis Bartholomaei Holtzhauser inchoatum fuerat eorum Institutum, quod Deo opitulante in dies adeo excreverat, ut non tantum a bo. me. Joanne Philippo dum vixit Archiepiscopo Moguntin. Sac. Romani Imperii Principe Electore, sed etiam ab aliis pluribus Archiepiscopis, & Episcopis in eorum Dioceses receptum, & expresse approbatum extitisset; & in eadem expositione subjuncto, quod Institutum

Extenditur Const. Urbani VIII. ad Insulam Melitae.

Clausula.

CXXXII.

Dat. 17. Aug. 1684. An. 8.

Exordium.

Fit mentio laudati Brevis, quo ab eodem Pontifice approbata, & confirmata fuerunt hoc Institutum, & ejus Constitutiones.

praedictum

prædictum sub immediata jurisdictione Ordinariorum, ac directione unius supremi Præsidis, prout dicti exponentes eisdem suberant, salubriter ordinatum, ac pro felici ipsorum exponentium, & Institutum hujusmodi directione, rectaque juvenutis institutione nonnullæ Constitutiones factæ fuerunt. Nos supplicationibus eorundem Clericorum Sæcularium, & aliorum nominis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Institutum prædictum sub immediata jurisdictione Ordinariorum, & directione unius Generalis Præsidis, ac Constitutiones præfatas, toto illarum tenore inserto, auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus. Ac eisdem Clericis Sæcularibus alias Constitutiones, prædictis non contrarias, pro spirituali, temporalique dicti Institutum directione ab hac Sancta Sede postmodum approbandas condendi facultatem impertiti sumus, & alias prout in nostris desuper in simili forma Brevis die 7. Junii 1680. expeditis literis, quarum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur. Cum autem sicut Clerici Sæculares in communi viventes prædicti denuo nobis nuper exponi fecerunt, aliæ Constitutiones hujusmodi pro felici, prosperoque tam in spiritualibus, quam temporalibus Institutum præfati, & sub illo nunc, & pro tempore Deo militanti regimine, & gubernio conditæ, & in tres partes distributæ fuerint, quarum tenor a prima primæque partis, quæ ad directionem studiosæ juvenutis, & Seminariorum pertinet, Constitutione incipiendo, est qui sequitur videlicet.

I.

Superiores in susceptione singulorum Adolescentium provide attendant, ut tam innocentia integros, quam ingenio, & indole præstantiores, servatis servandis, admittant; in hunc finem ad Puerorum ingenia in Oppidis, & aliis locis a Sacerdotibus circumspiciatur, qui ex omnibus ad propositum hujus Clericalis vitæ habiliores videntur.

II.

Deinde aliqui bonæ indolis Pueri ad Domum Sacerdotum in Parochiis cum consensu parentum recipiantur, & in certis locis, tam hi, quam alii Adolescentes a Sacerdotibus in rudimentis, & Grammatica informantur, ut pro receptione ad Seminaria qualificentur.

III.

Ut exclusis ineptis, aut indignis talis delectus fiat: Superiores studeant accuratam suscipiendorum notitiam præhabere, ne dimisso post faciendam damno, aut cuiquam oneri sit.

IV.

Suscipiendi quantum fieri potest, habeant vehementem quoddam desiderium studendi, præstantis, aut saltem mediocris sint ingenii, pietate in Deum, ac devotione erga Deiparam, speciem filiorum Dei de se præbeant, naturalis eorum indoles ad virtutum viam facile flexilis sit.

V.

Animo ita sint composito, & supra Sæcularia desideria humiliter elato, ut modestiam, submissionem intellectus, & voluntatis flexibilitatem practicam ostendant, moderata quoque iræ, & aliarum passionum temperies, filialis quidam affectus erga hoc Institutum ita in illis elucere debet, ut prudenter conjici possit, quod fructuose, & filialiter hunc Clericalem statum suo tempore sint exornaturi.

VI.

Præquam ad Seminaria suscipiantur Superiores notitiam Parentum, educationis puerorum, aliarumque circumstantiarum, item testimoniales studiorum, & natalium habeant, fiat examen practicæ studiorum, & alia omnia observentur, quæ pro Seminariis præscribi solent.

Quibus peractis, admittendi Superioribus hujus Institutum simplicem promissionem faciant, quod in hac Clericali vita, quantum fieri potest, ad dies vitæ vivere intendant, ita tamen, ut si in progressu temporis sub studiis a proposito ex rationabili causa recederent, solummodo sumptus eorum sustentationis causa factos refundere obligati sint, nisi paupertas excuset, aut qui ditiores sunt ob morbum, vel aliam rationabilem causam, & non ex culpa, aut propria voluntate eorum dimittantur.

Adolescentes in Seminariis in tres studiorum classes distribuendi, eorundemque obligatio ad hoc Institutum.

VII.

Ut juvenutis educatio debito ordine instituat, illa in tres classes studiorum distribuatur, per quas tanquam per gradus juvenilis animus ad scientiarum, & virtutum viam in ordine ad Clericalem statum fursum ducatur.

VIII.

In prima classe erunt Adolescentes tonsura Clericali insigniti a Syntaxi usque ad Rhetoricam inclusive, & hæc prima classis pro qualitate mediocri ordinanda erit. Secunda classis complectitur Philosophos a principio usque ad finem Philosophiæ, qui suscepta tonsura Clericali se dignos reddiderint, ut jam solidius in disciplina, & scientiis adolecant.

IX.

Ut prædicti Adolescentes sic admittantur, requiritur primo, ut singulis annis graduum ad altiore scholam fecerint, & in summo, vel saltem mediocri gradu docti, ex Rhetorica ad Philosophiam sint promoti. Secundo, ut quantum fieri potest sint in æquali ætate. Tertio, ut illud specimen morum maximæ fraternæ concordie, modestiæ, & obedientiæ dederint, quod solidam spem faciat eos strenuos hujus Clericalis vitæ, & Ecclesiæ Catholice milites evasuros. Quarto, ut revelationem sui hominis interioris filiali candore eos fecisse judicetur. Quinto, ut zelum Animum, pietatem erga Deum, & Sanctos, & affectionem erga res cælestes habere agnoscantur. Sexto, ut nullum Canonicum impedimentum, vel corporis deformitatem, ac defectum contraxerint, quæ huic Clericali statui damnosa esse possint: in defectu autem prædictarum qualitatum potius mature dimittendi erunt: prædictis vero concurrentibus, & promissione Superioribus hujus Institutum facta, quod in hac Clericali vita constanter vivere velint, ad secundam Classem admittentur.

X.

In tertia classe continentur Theologi, Canonistæ, alique a fine Philosophiæ usque ad Sacerdotium, qui tales vita, & moribus extiterint, ut de illorum Clericali vocatione rationabiliter dubitari non possit: & hi, susceptis Minoribus Ordinibus, juxta studia publica in Universitatibus, domi, sive in Seminariis, potissimum in iis, quæ ad Salutem Animarum procurandam necessaria sunt, informabuntur.

XI.

Præquam vero ad eam admittantur, per Juramentum ad hoc Institutum se obligabunt, ita quidem ut qui alumni simul fuerint in Seminario cujusdam Ordinarii, vel alterius Patroni, Instituto concredito, adinstar illorum ab Archiepiscopo Moguntino, & Episcopo Herbipolensi, & Augustano Instituto concreditorum, utroque respectu, tam erga Ordinarium loci, quam erga Institutum sequenti formula id præsent.

XII.

Ego N. Filius N. Diocesis N. Seminarii N. Alumnus, plenam habens Institutum Clericorum Sæcularium in commune viventium, & hujus Seminarii Statutorum notitiam, legibus, & Con-

Conduntur
novæ Con-
stitutiones in
tres partes
distinctæ.

Prima Pars
de directione
juvenutis, &
Seminariorū.

stitutionibus utriusque me sponte subjicio, easque quantum in me erit, observare promitto. Insuper spondeo, & juro me sub jurisdictione Rm̄i (vel Epi) Domini Ordinarii mei, seclusa omni exemptione in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona sua ex Beneficiis, & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus juxta Constitutionem 19. Sacerdotum, conferunt, atque sub privata, & œconomica unius Superioris directione vivunt, sive intra, sive extra Seminarium semper victurum, & moriturum. Insuper spondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas a Superioribus hujus Instituti approbata mutationem status postulet, nullam Religionem, Societatem, aut Congregationem regularem, vel etiam quemcumque statum sine speciali ejusdem Rm̄i Dni Ordinarii mei licentia ingrediar. Denique spondeo, & juro me prædictum juramentum, ejusque obligationem intelligere, & observaturum. Sub die N. mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc S. Dei Evangelia.

XIII.

Qui vero Alumni in Seminariis Ordinariorum non fuerint, & in Seminariis huic Instituto propriis educantur, Juramentum in formula sequenti præstabunt.

Ego N. Filius N. Diœcesis N. plenam habens Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium notitiam, legibus, & Constitutionibus ipsius, me sponte subjicio, easque quantum in me erit, observare promitto; insuper spondeo, & juro, me sub directione privata, & œconomica Præsidis Supremi, ejusque in hoc munere legitimis Successoribus, salva per omnia Rm̄i D. Ordinarii mei auctoritate, & jurisdictione, in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona sua ex Beneficiis, & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus juxta Constitutionem 19. Sacerdotum conferunt, semper victurum, & moriturum. Insuper spondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas a Superioribus hujus Instituti approbata mutationem status postulet, nullam Religionem, Societatem, aut Congregationem Regularem, vel etiam quemcumque statum, sine speciali Supremi Præsidis hujus Instituti licentia, ingrediar. Denique spondeo, & juro, me prædictum juramentum, ejusque obligationem intelligere, & observaturum. Sub die N. mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

XIV.

Juramento prædicto non obstante, facile ante susceptos majores Ordines circa finem studiorum suscipiendos, ob rationabilem causam Adolescentes ad Sæcularem statum habita debita licentia a Superioribus hujus Instituti, & insuper si Alumni sint, a Rm̄o Ordinario transire poterunt, ne inviti, aut gravem difficultatem sentientes ad Statum Clericalem trahantur, in quo postea ad scandala declinent, solutis prius sumptibus sustentationis, nisi illis in hoc casu pro parte, aut ex integro condonentur.

De rebus spiritualibus, & aliis, in quibus Adolescentes juxta cursum studiorum in Seminariis informandi sunt.

XV.

Juxta classum prædictarum distinctionem, Juventus etiam tres vias spirituales tenebit: videlicet viam purgativam, in qua ad vitæ innocentiam, ad moderandas passiones, ad fugienda peccata pro cujusque ætate, & data gratia sedulo

impellantur: viam illuminativam, in qua dogmata Fidei nostræ Catholicæ, universæque doctrinæ Christianæ principia, & proprii sui hominis interioris cognitio, una cum facilioribus recte vivendi regulis, ipsis ex proposito mature instillantur: viam denique perfectivam, in qua ad consequendam perfectionem Status Clericalis, sibi possibilem, & Ecclesiæ salutarem conabuntur.

XVI.

Ut Adolescentes in prædictis instituantur, saltem singulis diebus Dominicis, a meridie per horam, in loco cujusque classis Pater spiritualis certam materiam ita succincte, & clare tractabit, ut singuli terminorum seriem memoriæ tradere, & prædictarum viarum scientiam successive facili negotio assequi valeant.

XVII.

Ante omnia Magistri virtutum Adolescentes primæ classis instruant de recta intentione, in examine, aliisque exercitationibus spiritualibus perfolvendis, quomodo sub Sacrificio Missæ spiritualiter communicare possint: in scientia quoque rerum cælestium ex professo a Patre spirituali probe perito informantur. In Doctrina Christiana principia fidei uberius, quam in communi parvulorum Catechesi fieri solet, ex Catechismo Romano per ordinem iidem traduntur, uti, & significatio Sacrarum Cæremoniarum, virtus Sacramentalium, & similia.

XVIII.

Contra insidias hostium spiritualium caute roborentur per instructionem cognitionis sui ipsius, & diversarum tentationum notitiam; in quem finem inserviet libellus Beati Salesii Philothea dictus, & ille, qui de Imitatione Christi inscribitur, ex quibus Pater spiritualis, uti etiam ex materia de discretione spirituum, clientes suos prudenter informabit.

XIX.

Pariter Magistro spirituali cura sit, ut ex cognitione Dei, & beneficiorum ejus clientes suos ad Divinum, & filialem amorem, ex præstantia, & benignitate Beatæ Virginis Mariæ ad ejusdem devotionem; Ex custodia Sanctorum Angelorum, & meritis Sanctorum ad eorum cultum, ac Patronorum electionem; Ex quatuor novissimis, & pœnis impiorum, ad timorem Domini; Ex notitia Passionum, ad propriam cognitionem; Et ex hac ad sui ipsius contemptum, & dissidentiam; Atque ex aliis virtutibus spiritualibus ad studium rerum Cælestium impellantur; Super quæ tanquam rudimenta, solidæ virtutes, successu temporis ædificantur.

XX.

Ut Adolescentes secundæ classis in via spirituali progrediantur, a Patre spirituali in modo meditando instruantur, & non tantum præcepta meditando tradat, verum etiam in praxi ostendat, quomodo ex particulari themate meditatio ordinanda sit; Materias quoque subinde eisdem designet, easque in puncta dividat; peracta quoque meditatione examen desuper instituat, in quo successus examinetur, & errores per utilia documenta ostendantur; Ea vero materia pro hac Classe Studiorum, ex doctrina, & vita Christi, & Sanctorum desumatur, quæ ad extirpationem viciorum, & solidarum virtutum implantationem ordinata visa fuerit.

XXI.

Post instructionem de modo meditando Pater spiritualis ad tradendam Christianarum virtutum, & oppositorum viciorum doctrinam progredietur, quam ex materia de Christiana Clericorum perfectione desumeret, instruendo clientes suos, primo in virtutibus Theologicis, ex quibus Deum timere, & diligere addiscant; Deinde naturam, & finem virtutum Cardinalium, quæ sunt veluti columnæ salutis nostræ,

eisdem instruat, non minus de vera humilitate, patientia, & abnegatione propriae voluntatis, earumque oppositis defectibus informetur; & denique in omnibus aliis virtutibus, quibus homo interior in ordine ad salutem aeternam perficitur; medium quoque discretionis in omni virtute perspicuis rationibus, & exemplis practice edoceantur, ne ad extrema deflectant.

XXII.

In hunc finem inserviat libellus, qui inscribitur pugna spiritualis a Sancto Francisco Salesio summopere commendatus, accedente practica instructione Patris Spiritualis ad pugnandum contra passiones, & vitia per virtutes oppositas, praesertim contra vitium quoddam particulare, super quo, ejusque virtute opposita exercenda, etiam particulare examen frequentius instituentum erit, in quibus, & in omni alia congrua occasione Pater Spiritus clientibus suis practicum exercitium ad manus dabit.

XXIII.

Ex singulis erroribus occasio erudiendi, & contra vitia pugnandi propositumque in posterum formandi, Adolescentibus a Patre Spiritualis ad manus detur, ea practica instructione, qua virtutis via, & ipsum exercitium congrua perspicuitate pateat, & animus ingenuus cum facilitate, & jucunditate ad illud inducatur. In quem finem Pater Spiritus cum clientibus suis toties colloquium particulare instituet, quoties singulorum indigentia propria requirat, exercitia quoque spiritualia annua statuto tempore eidem praescribet.

XXIV.

Adolescentes tertiae classis vocationis suae Clericalis scopum mature cordi habentes viae perfectivae se accingant, ut eorum homo interior, & exterior in omnibus iis qualitatibus perficiatur, quae in ordine ad salutem proximorum imprimis ordinantur, ut jam non solum sibi, verum etiam aliis vivere, & studere incipiant.

XXV.

Postquam in reformatione hominis sui interioris rite instructi fuerint, viae regiae virtutum insistentes ad reformandum suum hominem exteriorem convertentur, eas virtutes, & qualitates sub directione Patris Spiritualis sibi comparando, quae in statu Clericali ad vitam activam in hoc Saeculo necessariae sunt, in quem finem informabuntur per ordinem in exercitio externarum virtutum, qualiter se erga omnes generis homines Christianae exhibere debeant, similiter de discretionem spirituum, & universo officio Pastoralis, in multa charitate praestando, practice erudiantur, ut in singulis actionibus secundum unam, uniformemque normam se moderari sciant.

XXVI.

Primum locum in ordine doctrinae discretionis obtinebit, tanquam moderatrix humanarum actionum; Et cum duo hominem exteriorem in ordine ad vitam activam perficiant; Primo ipsae virtutes; Secundo modus operandi ad extra, Adolescentes in utroque informandi sunt. Inter virtutes quo ad modum instruendi Juventutem prima est mansuetudo hominis Christiani, consistens in verbis, & actionibus, quae erga omnes omni occasione superabundare debet; Deinde humilitas, conjuncta tamen cum decore vestitum, actionum, verborum, & totius hominis venustate, personaeque Sacrae gravitate.

XXVII.

Tertium locum affabiles sibi vendicat, ut cum Christiana suavitate ad aedificationem conversatio fiat: Cujus comes est modestia, plurimum rerum moderatrix, quae effusionem nimiam sui ipsius coercesc: Sequitur eutrapelia, ut cum jucunditate recreationi locus detur: Deinde charitas externa, quae praese aliis caedit, in mul-

tis condescendit, pacem cum omnibus habet, & alios obsequiis praevenerit gessit, neque est sensitiva, aut apprehensiva.

XXVIII.

Praeterea modum recte operandi ad extra, aliae quaedam virtutes principales discretum reddunt, quae sunt prudentia, fortitudo spiritus, justitia, temperantia, & circumspectio.

XXIX.

Inter objecta operandi ad extra conversatio utilis in omni occasione, & quaestione proposita cum omni generis hominibus, primum locum obtinet, cui succedit modus catechizandi parvulos, cum ratione, & dexteritate: Item modus docendi Scholas particulares, ut Adolescentes ingenio praestantes in doctrina proficiant: Item discretio spirituum, ingeniorum, & naturarum.

XXX.

Praesertim vero modus audiendi Confessiones, juvandi animas, agendi cum aegrotis, scrupulosis, & desperandis, pusillanimis, melancholicis, & aliis hominibus, qui vel corpore, vel sensu, vel anima periclitantur, qui scilicet dexteritate ad eorumdem medicinam salutarem, & aedificationem sit agendum, cui succedit modus concionandi, & perorandi, ut animae utiliter, ac nervose saepe verbi Dei condiantur. Sequitur modus administrandi res temporales, ut cum debita dexteritate, & discretionem sine nota avaritiae, & prodigalitatis, in omnibus agatur. Denique modus regendi sibi Subditos, tam Saeculares in beneficiis Curatis, quam ipsomet hujus Instituti Clericos, cum moderatione, dexteritate, charitate ad aedificationem.

De quotidianis exercitationibus, frequentatione Scholarum, & repetitione domestica.

XXXI.

Superiores enixe laborent quatenus Adolescentes omni tempore honesta aliqua occupatione a vago mentis intuitu, & otio revocent. In quem finem distributio diurni temporis in quovis Seminario ordinetur, quae hujusmodi (mutatis mutandis) esse poterit.

XXXII.

Mane surgentes statuto tempore ea observent, quae in stationibus sunt praescripta, quibus finitis Adolescentes inferiorum Scholarum per quadrantem horae lectionem spiritualem instituant: Studiosi vero secundae, & tertiae Classis per mediam horam meditentur, deinde omnes simul Sacrificio Missae devote intersint, reliquo tempore studiis invigilent usque ad tempus frequentandi scholas; post scholas, si tempus superfit, studia continuabunt, uno quadrante ante prandium Litanias omnium Sanctorum juxta stationes persolvant; sub prandio, & cena Studiosi tertiae Classis per ordinem legent scripturam Sacram, Constitutiones, aliosque libros aeticos, juxta Superiorum dispositionem: Studiosi vero secundae classis per ordinem ad secundam mensam legent.

XXXIII.

Post prandium recreatio uniformiter ad Adolescentibus observetur, finita recreatione aliquid temporis addiscendo cantui tribuant: Theologi vero maturiores pro illo tempore in caeremoniis, & ritibus sacris exerceantur; postea rursum studiis invigilabunt; ita tamen, ut Theologi per quadrantem horae ante studia in Sacrae Scripturae explanatione se exercent; finita frequentatione scholarum, assignato tempore studia, vel repetitiones fient; uno quadrante horae ante cenam pro meditatione sequentis diei se praeparabunt, post cenam, diebus Veneris, & Sabbati, breve colloquium spirituale paulo ante Rosarium instituetur.

XXXIV.

Diebus festis, & Dominicis tam Sacrum solemne, quam concio captui, & fructui Adolescentium accommodata in Seminariis pro Adolescentibus trium harum Classium habeatur, reliquum tempus pro Superiorum ordinatione utiliter impendent.

XXXV.

Prædictis his diebus, finita schola spirituali, & Vesperis cantatis, exercitia reliqua, ut diebus aliis perficient. Cæterum ad divina officia, aut conciones foris frequentandas non facile emittantur: sub cæna loco lectionis Theologi per ordinem succinctum sermonem per modum concionis in lingua vulgari habeant.

XXXVI.

Ad scholas publicas, ubi adsunt, cujusque loci audito prius domi Sacro, mittentur servato a Rectoribus Gymnasiorum, & Universitatum præfixo tempore. Ad scholas per Plateas bini modeste incedant, ac finitis scholis, sic revertantur, prudentiore semper Directore constituto. In scholis seorsim ea modestia sedeant, ut aliis majorum exemplum præbeant.

XXXVII.

Ut Adolescentes primæ Classis solidius in studiis progrediantur, iis Pædagogos quosdam domesticos pro repetendis lectionibus, & conficiendis argumentis Superiores adjungant, qui eisdem pariter in disputationibus domesticis præsent, & in studiis suis per omnia ad debitum profectum, sedula diligentia eos excolant.

XXXVIII.

Philosophi, præter privatas inter se repetitiones singulis Septimanis determinata die, repetitionem omnibus præsentibus per ordinem habebunt, & in fine studiorum suorum prævio examine domestico, nisi ad publicas in Universitatibus defensionem fuerint admissi, saltem in Seminario ex universo studio suo Theses defendent.

XXXIX.

Adolescentes tertiæ Classis, ex Theologia speculativa, statuto die una hora repetitionem instruant: Similis repetitio saltem singulis mensibus semel distinctis diebus instruetur ex Theologia morali, Jure Canonico, & studio controversifico, juxta particularem superiorem ordinationem: uti & Scripturæ Sacræ expositio, repetitio pastoralis; pro quibus utiliter expendendis, universo Studiorum negotio præficiatur unus Sacerdos, qui in singulis studiis aptior adhuc præstandum judicabitur.

De Oeconomica Ordinatione Seminariorum, victu, & vestitu Adolescentium.

XL.

Universum Superiores pro viribus laborabunt, ut Seminaria bene sint ordinata, eorumque debita cura habeatur. Pro custodia Domus, ac Januæ homo laicus fidelis, & maturus constituitur, qui sine expressa Superioris licentia extraneos ad Adolescentes in Domum non intro-mittat, aut Adolescentes exire permittat: Coqui, & alii domestici pariter sint fideles, maturi, patientes, & charitativi.

XLI.

In communi Oratorio, & Refectorio suas consuetas preces omnes persolvant, ac refectionem sumant; Cætera in tres consignationes distinguantur, & in singulis singularum Classium Juvenes in uno amplo musæo, vel duobus cohabitent, ibique repetitiones solitæ peragantur.

XLII.

Pariter unum, vel duo Dormitoria in quavis consignatione cum annexa Camera Magistri Spiritualis constituantur; itaut in Dormitorio, cum certa interdistingtione, secundum debitam

honestatem, extra conspectum mutuum seorsim dormiant.

XLIII.

In victu, vestitu omnes æqualiter habeantur, & ingenue eatenus tractentur, quatenus animorum ingenuitas, ad superandos studiorum labores, magis jucunditate, quam servili timore excitetur.

XLIV.

Unde mensa quotidiana frugalis erit, ut non solum temperantiam, una cum vera ingenuitate, ab adolescentia imbibant, sed etiam bonam corporis complexionem, animumque alacrem acquirant. Color vestium perpetuo niger sit; qualitates autem cæteræ nullam vanitatem, aut inæqualitatem, vel luxum, sed magis honestatem, & modestiam demonstrant.

XLV.

Pro servando debito in omnibus ordine, sit in quovis Seminario Horologium, & Campanula exactæ temporis distributioni serviens. Sit item Infirmaria, ex qua ad Oratorium fiant fenestræ, per quas Infirmi quotidianum Sacrum, ac preces reliquorum valeant percipere.

XLVI.

Superiores debite attendant ad Bibliothecam, Vestiarium, Dormitoria, Cellam, Culinam, & similia: Claves ad Portam Seminarii noctu Director habeat.

De distinctione, receptione, & fundatione Seminariorum.

XLVII.

Seminaria Juventutis possunt esse Pontificia, & alia his similia pro Clericis, & animarum curatoribus ad quosvis mundi partes mittendis, vel Regum, ac Principum, pro certis Regnis, & Provinciis, vel Archiepiscopalia, & Episcopalia pro Archidiocesi, aut ampliore Diocesi; Et denique Seminaria propria hujus Instituti erecta, & fundata per Patronos, & per media Communitatis, præcise pro hoc Instituto; quorum ultimorum, quo ad media Fundationis, plenum dominium penes idem Institutum erit: Quoad reliqua Seminaria, quorum dominium vi fundationis, ad Patronos spectat, vel Patroni certa media pro fundatione stabili huic Instituto, aut tantum certos annuos proventus Directoribus Seminariorum consignare poterunt, ex quibus certus Studiosorum numerus sustentetur.

XLVIII.

Adolescentes, qui vi alumnatus ad certas Dioceses, aut Provincias obligantur, non nisi ex speciali favore Patroni, in casu alicujus specialis necessitatis, alio mitti possunt; substituta tamen, si ita Patronus requirat, altera persona qualificata. Educati quoque in Seminariis huic Instituto propriis, etsi ad certam Diocesim non obligentur, regulariter tamen in territorio, ubi Seminarium situm est, manebunt, & quando illa Diocesis indiget, eidem inservient; ita tamen, ut in casu necessitatis ad quacumque loca ex ordinatione Superiorum hujus Instituti mitti possunt.

XLIX.

Media pro fundandis Seminariis eidem Instituto propriis haberi possunt, vel ex collatione reddituum Ecclesiasticorum, juxta Constitutionem 19. Sacerdotum, aut ex bonis hereditariis ex libera voluntate sic applicandis, aut demum ex illis, quæ a Patronis sponte conferuntur: Ita tamen, ut personæ particulares hujus Instituti ex redditibus suis primo propriæ Parochiæ, seu Beneficii oneribus sufficienter prospiciant, & superiores ex mediis in massa communi jam collectis alii Instituto æque, vel magis necessariis communibus oneribus similiter prospiciant.

L.

Ubi Seminaria jam fundata existunt, quæ directioni Superiorum hujus Instituti ejusdem fini conformiter tradere placebit; si media foundationis non sufficiant, pro integritatis exigentia media Communitatis, (si ad manum fuerint) ea conditione authentico instrumento adjecta applicari poterunt, ut casu quo ejusdem Seminarii directio a Clericis Instituti non continuaretur, supremus Instituti Praeses, bona illa, quæ Institutum de suis adjecit, libere alio transferre possit, & valeat.

L.I.

In acceptandis Seminariis, traditio fini hujus Instituti non sit contraria, reliquæ conditiones Fundatoris arbitrio manent subjectæ. Ut inhabiles excludantur, Adolescentium susceptio, & eorundem directio, vel plene a patronis Superioribus Instituti concedatur, vel saltem, ut iisdem a Patronis jus, & potestas fiat ipsis idonea subjecta nominandi, prævio accurato examine, & probatione sufficiente, quatenus sic digniores a Patronis recipiantur, qui recepti in Instituto vivere tanquam vera ipsius membra postmodum obligati maneant.

L.II.

Quod si Ordinarii locorum annua ratiocinia a Directoribus Seminariorum petant, uti, & per se, aut per alios visitando domesticam gubernationem, juxta dispositionem S. Concilii Tridentini Sess. 23. de Refor. Cap. 18. inspicere voluerint, id Constitutionibus a S. Sede Apostolica confirmatis conformiter fiet; ita tamen ut de redditibus Seminarii nihil alienare possint, & in alios usus convertere.

L.III.

Superiores cujuscumque Seminarii, præter mensam certum aliquod salarium habeant, si aliter de competente beneficio Ecclesiastico provisi non fuerint, cætera vero, quæ ex communi massa per annum restabant, in iisdem Seminariis pro futuris eventibus, ac necessitatibus reservabuntur, quod intelligitur, si modo continua talis Seminarii administratio hujus Instituti Clericis relinquatur; Cæteroque enim talia dispositioni Superiorum hujus Instituti reservabuntur, quorum profinde calculus eisdem quoties visum fuerit per modum ratiocinii exhibendus erit.

L.IV.

In casu dimissionis alicujus e Seminario, si restitutio sumptuum facienda sit, fiet Seminariis Patronorum in quibus tantum certa portio pro sustentatione Adolescentum per annum assignatur; in aliis vero Seminariis, in quibus bona foundationis ad Institutum spectant, talia ad massam communem illius Seminarii tradantur, ut alii Juvenes exinde sustententur. Ratiocinia in presentia Patronorum Ordinariis exhibenda juxta Constitutionem 52.

Ubinam Seminaria esse debeant, & cujus nationis Adolescentes in iis sint educandi.

L.V.

Ordinarie in quavis ampliore Diœcesi, ac a potiori in quavis Archidiœcesi unum Seminarium, & (quantum fieri potest) juxta eas Academiæ, & Universitates habeatur, vel erigatur, ubi studia, & disciplina abundantius floreant, ita tamen ut Seminaria ultra necessitatem non multiplicentur; quod si in tali districtu nulla Universitas esset, in qua Scholæ majores ab iis doceantur, qui docere solent, tunc Sacerdotes hujus Instituti, in tali casu tam Sacras, quam profanas literas doceant.

L.VI.

Cum Sacerdotes, & Clerici hujus Instituti sub Jurisdictione Ordinariorum, tanquam veri

& simpliciter, proprieque dicti Clerici parati sint in toto Terrarum Orbe coram Animarum administrare, mediantibus mediis temporalibus ab Ordinariis locorum, vel aliunde pro formandis Seminariis deputatis, & collatis: (ad quod præstandum dictos Clericos sumptibus suis impares esse per se constat:) ut per bonam instructionem juventutis ad Seminaria ordinarie Adolescentes propriæ patriæ assumantur, qui sint ad omnem laborem impigri, ac patrio solo assueti, ut sub hac ipsa disciplina usque ad mortem subsistant.

L.VII.

Cum solida, & stabilis disciplina pro bonis Clericis, & Curatis formandis in Domo, in qua diversæ conditionis, status, ordinis, & vocationis Adolescentes commorantur, servari non possit; Ideo ad Seminaria hujus Instituti propria, vel Ordinariorum Presbyteris hujus Instituti concedita nullus suscipiatur, qui in hoc Instituto non velit, vel actu vivere, vel animum saltem sic vendi habeat. Quod si tamen ex gravissima causa Convictores quidam suscipiendi forent, iidem expressa hac conditione, & non aliter suscipiantur, ut in Seminario disciplina per omnia, & in omnibus absque ulla proorsus exemptione se accommodent.

L.VIII.

Non obstante, quod Adolescentes ad Seminaria suscipiendi ordinarie (nisi excellentia talentorum, & circumstantiæ graves contrarium suadeant) ejus nationis esse debeant, in quo loco suscipiuntur; inter Adolescentes tamen sub studiis transplantatio, quoad diversas nationes sic fieri poterit, ut finitis studiis ad Seminaria in Terris propriis revertantur. Excipiuntur quoque Seminaria fundata ea intentione, ut sic educati ad quasvis mundi partes, vel ad loca hæretica mittantur cum Ordinariorum consensu, si ea in eorundem Diœcesibus sunt, vel ad alia cum Sanctæ Sedis Apostolicæ licentia: ad hæc enim diversæ nationis juvenes insignes, præsertim, qui sub disciplina hujus Instituti alibi in Seminariis jam vixerunt, suscipi possunt.

Quis curam Seminariorum habeat, & quinam singulis sint præficiendi.

L.IX.

Se Seminarium amplioris Diœcesis sit a cæteris Diœcesibus unius Archiepiscopatus independens, principalem curam ejusdem habebit Praeses Diœcesanus: Si vero pro tota Archidiœcesi inserviat, in qua etiam quo ad Domum Emeritorum, & bona Communitatis, mutus sit usus, Praeses Archidiœcesanus ejusdem curam habebit, singulis annis bis visitando, diligenterque illius pollicitam domesticam tam in spiritualibus, quam in temporalibus inspiciendo, & cuncta ad debitam formam reducendo, aut in ea conservando, mediolorum quoque temporalium, & emolumentorum incrementum, mediante Œonomo sibi adjuncto, rationem habebit in Seminariis propriis Directores, aliosque Magistros, tam virtutum, quam Studiorum præficiet, & pro rei utilitate, aut necessitate amovebit; in Seminariis vero Episcopalis huic Instituto ab Ordinariis conceditis, personas capaces Reverendissimis Dominis Ordinariis nominabit, ut ab iisdem auctoritate ordinaria Seminariis præficiantur.

L.X.

In quovis Seminario erit, primo Director, sive Regens totius Seminarii, qui prudentia, gravitate, doctrina, & sollicitudine charitatis inter alios emineat. Secundo Pater Spiritualis pariter pietate, & doctrina, & cæteris qualitatibus insignis, qui exercitationibus consuetis præsit. Tertio Confessarius, qui toti Domui ordinarie Confessionibus assistat, cum facultate confitendi

alii, vel aliis Confessariis extraordinariis per Superiores deputatis, & approbatis ab Ordinariis: Quarto Œconomus qui dependenter a Directore rerum temporalium curam habeat.

LXI.

Promotiones ad diversos gradus in Theologia, & jure non prius fiant, donec constet, quod taliter promovendi perfecte juxta normam hujus Instituti in pietate, subiectione, ac fervore sint vigili, & insuper capaces pro gerendo tali officio, ad quod gradus ejusmodi sunt necessarii.

Juramentum omnibus, qui huic Instituto adscribuntur commune.

LXII.

Omnes, & singuli, in quibuscumque Seminariis educati, finitis studiis, suscepto Sacerdotio, uti illi qui in majoribus ordinibus constituti, adhuc Institutum fuerint suscepti prævia debita informatione in Domo Emeritorum, vel alibi facta, Juramentum ad manus Superiorum hujus Instituti præstabunt: A quo Juramento sic præstito, per quod pactum inter membra hujus Instituti ultimato roboratur, nemo ex post facto nisi a solo Summo Pontifice absolvi potest, cui desuper prævio maturo caufarum, & circumstantiarum examine supremus hujus Instituti Præses per se, vel alium debitam relationem faciet.

Formula autem Juramenti sequens est.

LXIII.

Ego N. Filius N. Diœcesis N. plenam habens Instituti Clericorum Sacularium in commune viventium notitiam, legibus, & Constitutionibus ipsius me sponte subicio, easque quantum in me erit, observare promitto: Insuper tibi N. N. hujus Instituti Præsidii supremo, cuiusque in hoc munere legitimis successoribus, spondeo, & juro me sub directione tua privata, & œconomica, salva per omnia Rm̄i Dñi Ordinarii mei auctoritate, & Jurisdictione in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio binii, vel plures pro locorum qualitate cohabitantes, & bona sua ex beneficiis, & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus juxta Constitutionem 19. Sacerdotum conferunt, semper victurum, & moriturum. Denique spondeo, & juro me prædictum juramentum, ejusque obligationem intelligere, & observaturum, a quo non possim nisi a solo Summo Pontifice absolvi. Sub die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

LXIV.

Prædictis non obstat, quominus quispiam post Juramentum prædictum, majoris perfectionis gratia ad ordinem Religiosum transire possit, ita tamen, ut non omni spiritui credatur, sed prius bene probetur, & non tam proprio Judicio, quam Superiorum hujus Instituti vere Dei vocatio esse approbetur. Tenebitur tamen talis (si ex novitiatu iterum discesserit) vi hujus Juramenti ad hoc Institutum redire.

LXV.

Qui præstito sæpedito Juramento ad dignitates Ecclesiasticas Episcopales, & ad quoscumque his similes promoti fuerint, etsi sub actuali directione Præsidis, ob respectum status, non sint, tenebuntur nihilominus præstare ea, ad quæ ceteri hujus Instituti communiter obligantur.

Quomodo Sacerdotes noviter ordinati ad curam Animarum applicari debeant.

LXVI.

Clerici recentè ordinati ad curam Animarum ordinariè non statim exponantur, sed prius in Domibus Sacerdotum Beneficiatorum, & Parochorum, ubi strictior Custodia, & disci-

plina urget, pro tempore vivant, & cum præcitu, & consensu Rm̄i Dñi Ordinarii provisorio modo officia administrant, ut sic non solum disciplinam Clericalem magis imbibant, & in superioritate libertatis suæ pie, sobrie, casteque vivere, etiam extra talem Custodiam postmodum expositi addiscant, verum etiam ritus, & cæremonias Ecclesiasticas circa curam Animarum cum debita dexteritate, & experimentaliter praxi solide comprehendant, & tunc demum utiliter, ac secure commodis occasionibus ad Cappellanas, Parochias, aliaque officia pastoralia cum consensu Ordinariorum exponi poterunt.

P A R S S E C U N D A.

C O N S T I T U T I O N E S

Pro directione spirituali, & temporali Presbyterorum, & Clericorum hujus Instituti, qui actualiter in cura animarum, Beneficiis Ecclesiasticis, aliisque officiis quibuscumque existunt.

De vigiliantia Superiorum, ut exercitia quotidiana tam pietatis, quam studiorum, & alia rite ubique observentur.

I.

Quilibet Superior particularis, qui unius Domus Clericos dirigendos habet, invigilet, ut decursus totius diei cum debita distributione temporis, ab omnibus sedulo observetur, atque imprimis, ut preces tam matutinae, quam meridianae, & nocturnae cum debita pietate ab omnibus simul in loco ad orandum deputato persolvantur, similiter horæ Canonicae ab omnibus alicubi cohabitantibus, & legitime non impeditis, determinatis ad id horis simul recitentur.

II.

Statutis quoque horis, cuique loco accommodatis, Sacrificium Missæ celebretur, itaut reliquum tempus cum certa pariter distributione pro Studio tam Scripturæ Sacrae, quam Theologiae, præsertim moralis lectionis Asceticae, & similium relinquatur, in quantum cura Pastoralis, visitatio Infirmorum, administratio Sacramentorum, ac actualis præparatio ad conciones & catecheses necessaria id paritur, quæ dum actu instant, cæteris præponenda sunt.

III.

Superioris quoque cuiusque loci est ordinare, quidnam præter Scripturam Sacram, quovis tempore ad prandium, & cenam per mediam circiter horam utiliter legi possit, ex quo utiles deinde discursus formari debent: recreatio post mensam ea semper esse debet, quæ honestatem & modestiam cum pace perpetuo sibi junctas habeat, ad quod pariter Superiori invigilandum erit.

IV.

Generalem ordinationem prædictorum omnium Superiores tempore visitationis facient, juxta quam postmodum quilibet particularis Superior directionem suam practice instituat.

V.

Quilibet Superior alicujus Decanalıs, vel in vicini districtus singulis sibi commissis Clericis, & Sacerdotibus annum determinabit tempus, quo opportune recollectioni mentis in sua, vel alia ad hoc deputanda Domo insistant, seduloque curabit, ut apud omnes debitum dicta recollectio sortiatur effectum: ad quam etiam extra hoc præscriptum illos disponet, quorum spiritualis infirmitas, aliæque Cause rationabiles id prudenter postulaverint.

VI.

Ejusdem Superioris Domus in quovis districtu, refugii, & medicinae spiritualis locus existet,

ut spiritualem convalescentiam ibi percipiant illi, qui in Parochiis aliquod vulnus spirituale acceperunt, vel periculum passi sunt; quibus alii ad tempus, & tandiu succedent, usque dum eorum infirmitas per media spiritualia correcta fuerit: Quod etiam de illis observandum, qui in spiritus desolatione versantur, aut in melancoliam, vel aliam afflictionem lapsi sunt, ut remediis spiritualibus adjuti fortiores ad stationis suae vigilias regrediantur.

VII.

Idem Superior alicujus Decanalis districtus aliquoties in anno tot Clericos, & Sacerdotes huic Instituto addictos, ac privatae suae directioni assignatos in certum locum convocabit, & ad certum diem, quo sine detrimento Animarum cura commode comparare poterunt, ad assignatas materias in scriptis Thesis proponendas, ac more Scholastico, a constitutis ad id per vices oppugnandas, ac defendendas, ut singulorum ingenium, ac diligentia palam exinde fiat. Materiam, circa quam haec exercitatio utiliter institui poterit, suppeditabunt Scriptura Sacra, casus conscientiae, Theologia speculativa, & polemica, seu controversistica, ac Jus Canonicum. Directorium totius negotii penes praedictum ejusmodi districtum Superiorem erit.

VIII.

Praeses hujus exercitationis a Superiore constituetur aliquis ex eodem districtu, qui in praedictis facultatibus praereliquis eminere, atque ad hoc officium habilis esse videbitur.

IX.

Ad meliorem hujus rei successum in singulis Parochiis assignatas materias, certis per hebdomadam diebus, per unam, vel sequehoram, mutatis vicibus, defendendo, & oppugnando sic elucident, ut deinde in publica concertatione, cum honore, & aliorum aedificatione defendens stare possit.

X.

Tempus ad privatam hoc exercitium magis commodum per se loquendo, erit post meridiem, ita quidem, ut prima media hora in recollectione, & preparatione, reliquum vero tempus in ipsa exercitatione, & colloquio infumatur.

XI.

Domi particulares casus discutiendi caute Junioribus Sacerdotibus proponantur, ex quorum resolutione addiscant, quomodo sua principia Scholastica ad particularia applicare, & prudenter praticare debeant.

XII.

Ut quilibet districtus Decanalis a corruptione defectum, qui paulatim, nisi vigiletur succrescant, mature semper expurgetur, observandum erit, ut non tantum singulis octiduis, certo determinato die, in quovis loco particulari, colloquium aliquod Constitutioni 45. Sacerdotum conformiter instituat; verum etiam, ut singulis mensibus, finito supradicto Scholastico studiorum exercitio, priusquam, qui praesentes erunt, domum repetant, in Domo Decanali simili modo quoddam colloquium, ac conferentia spiritualis pro toto districtu Decanali instituat; eaque in medium proferantur, quae ad conservationem bonae disciplinae, & perfectionis incrementum in D. videbuntur Parochi, & Beneficiarij alij ex dicto colloquio domum reversi, fideliter ea executioni demandare fatagant, quae in particulari ipsos attingunt.

Quid Superioribus circa substantialia hujus Instituti puncta sit sciendum, & observandum.

XIII.

Ut substantialia hujus Instituti puncta, quae sunt Communitas Bonorum, cohabitatio fraterna, separatio Mulierum, & obedientia erga Superiores

praesentis Clericalis Instituti, omnibus sufficienter innotescant; Superiores eorumdem practicum notitiam perfecto quodam modo habere oportet, ut omnes circa eadem, tam per se, quam per alias personas idoneas, recte informare sciant; eaque notitia praehabita ad eorumdem observantiam sedulo inducant. Praedicta substantialia puncta, ne Praeses Generalis, nec Conventus qualicumque ullo unquam tempore immutare, aut relaxare poterit, cum sint veluti cardines, ac fundamenta, per quae veluti per quosdam veetes in se sufficienter munitos, praesens Institutum, absque dissolutione in generatione & generationem per Dei gratiam subsistat.

XIV.

Ut vero praedicta hujus Instituti puncta substantialia tanto certius inconcussa semper maneant, omnes, & singuli dicto Instituto se se aggregare volentes illa Juramento firmabunt, ea jurandi formula, quae habetur supra in Constitutionibus de directione Juventutis numero 63., vi cuius omnes, & singuli obligantur, non quidem ad particulares dictorum punctorum actus, ita ut quoties aliquis quippiam contra illa, vel illorum aliquod admiserit, perjurus fieri censendus sit, sed solum ad constanter in hoc Instituto, in quo praedicta quatuor puncta observanda sunt, usque ad mortem perseverandum, ita, ut juxta Constitutionem 46. Sacerdotum ille solus perjurus fieri, censi debeat, qui proprio motu, se ab hujus Clericalis vitae, & disciplinae statu separaverit.

XV.

Censentur autem Motu proprio se ab Instituto separare, qui sine legitima Juramenti sui facta relaxatione discedunt, aut verbis, factisque in Instituto deinceps vivere detrectant: uti etiam, qui per frequentatos actus graviter contra supradicta substantialia excedunt, & praevia trina monitione, praefixo a Supremo hujus Instituti Praeside termino peremptorio, quod nisi monitioni pareant, ab Instituto separandi sint, si in contumacia perseverant, tales enim se ipsos suo facto ob incorrigibilitatem separare censendi sunt. Licet hic casus ibi, & tum solum accidere possit, quando alia ratio Delinquentem ad meliorem frugem Beneficio Domus Emeritor., vel alia via reducendi, & scandalum tollendi pro isto tempore Instituto non suppetierit.

De Communitate Bonorum in specie.

XVI.

Finis communitatis Bonorum est, ut a Clericis hujus Instituti, omnia ex Beneficiis Ecclesiasticis, & functionibus, quibuscumque provenientia, in usus pios, Ecclesiaeque Dei salutares, ac praefixo scopo hujus Instituti convenientes, debito modo, & ordine conferantur, & applicentur; eorumque bonorum abusus tollatur, seposita omni avaritiae, & prodigalitatibus specie, singuli sedulo curabunt, ut huic Instituto Clericali vere fideles dispensatores se exhibeant, in omnibus sincere expectantes commune bonum, tanquam proprium Jesu Christi D. Nostri patrimonium.

XVII.

Superiores mature considerare debent quidnam in dispensatione bonorum communium jam in massa communi collectorum potissimum sit observandum, & primo quidem invigilare debent, ut Sacerdotibus senibus, aliisque inhabilibus sufficienter provideatur. Deinde si Sacerdotes Curatos, & Beneficiatos, casu aliquo extraordinario, subsidio egere contingat, ex bonis communibus illis succurrendum erit: similiter quando aliquis ex hoc Instituto recenter ad Parochiam, vel Beneficium aliquod promotus, novam alicubi oeconomiam instituire, & rebus necessariis instruere debet, suppellectilia, & alia maxime necessaria, vel pecunia pro iisdem com-

nes super bonis Inſtituti in commune collatis exigendi, defectusque, interpoſita auctoritate ſua ordinaria, corrigendi poteſtatem habeant: Deſectus vero, a Superioribus Præſidentis ſubordinatis commiſſi, a Præſide corrigantur, ſalva tamen, ut in præmiſſis, Ordinariorum Jurisdictione; ut hac ratione per debitam eorum adminiſtrationem, ac diſpenſationem fiat, quod juxta approbatam hujus Inſtituti Conſtitutionem fieri ſolet, ac debet.

XXX.

De reliquo cum ſinguli hujus Inſtituti Clerici intuitu beneficiorum ſuorum Reverendiſſimis DD. Ordinariis ea præſtare debeant, ac re ipſa præſentent, quæ alii Clerici extra Inſtitutum viventes, juxta cujuſque Diœceſis conſuetudinem, intuitu eorundem beneficiorum præſtare debent, bona ab eiſdem in commune ad maſſam communem jam collata, alio inſuper onere, ſeu exactione gravanda non ſunt, cum æquitatis ratio non permittat, ut ab hoc, quod ſuperflua ſua in communes pios, & tum ſtatui Eccleſiaſtico, tum ipſimet Sanctæ Eccleſiæ Catholicæ valde proficuos uſus conferant, amplius, quam alii Clerici ſæculares graventur: Cum enim eorum onera, ac obligationes quæ redditus beneficiorum ſuorum communiter cum illis ſine ulla exemptione ferant, merito iſdem etiam cum illis juribus, privilegiis, atque immunitatibus gaudent. Hinc & particularis diſpoſitio circa temporalia hujus Inſtituti bona ad capſam jam collata, eorumque diſpenſatio in uſus præſcriptos ad ejuſdem Inſtituti Superiores ſpectat.

XXXI.

Vi Communitatis bonorum, ſive pacti Jurati, nemini liceat ex hujus Inſtituti Sacerdotibus, & Clericis teſtamentum ſæculare condere, aut conſanguineis ſuis bona ſua temporalia ex beneficiis, & functionibus Eccleſiaſticis, ac officiis quibuſcumque provenientia pro quacumque voluntate, voluntatem ultimam relinquere. Ideo omnes, & ſinguli quibuſcumque dignitatibus Eccleſiaſticis non obſtantibus obligantur, ut quocumque de rebus ſuis diſponendi modo Clericis conſeſſo, & conſueto, bona ſua prædicta Superioribus hujus Inſtituti ad fundandas Domos educandæ juventutis, & Emeritorum Sacerdotum, alioſque fines huic Clericali Inſtituto conformes, diſpenſanda relinquunt, memores omnia, quæ poſſederunt, eſſe propria Domini Noſtri Jeſu Chriſti, in cujus infinitam gloriam, profectumque animarum hoc Inſtitutum omni tempore ea impenſurum ſit, nihilque æquius eſſe, quam illorum, etiam commoda ſentire, quorum onera in vita, & morte ſuſcipiuntur.

XXXII.

Donationes Eccleſiæ, cui quis deſervit, vel parentibus, Fratribus, & Sororibus indigentibus fieri poſſunt; ea tamen fieri debent cum præſentibus, & conſenſu Præſidis alicujus Diœceſis, vel Territorii, vel itaut juxta ratiſhabitionem ejuſdem valere debeant: Superioribus vero ejuſmodi denegare, vel immutare non licebit, niſi manifeſte videant, adhibito conſilio aliorum, aut habita etiam in re gravi ſententia Reverendiſſimi Domini Ordinarii, quod irrationabiliter ea facta ſint.

XXXIII.

Legata, & donationes, quæ ipſiſmet membris hujus Inſtituti ab aliis ſunt, intuitu officii, vel cujuſcumque reſpectus ad ſtatum Clericalem aut quodcumque officium, & ſpectant ad bona huic Communitati obligata, quæ vero dantur intuitu conſanguinitatis, affinitatis, vel amicitiae mere naturalis, bonis patrimonialibus annumerantur. In caſu dubio donationis factæ ſtandum juri communi, ea tamen lege, ut ſi a conſanguineis, & affinis uſque ad quartum gradum inclusive donationes ſiant, eæ cenſeantur factæ perſonis, in ca-

teris vero caſibus dubiis cenſeantur factæ intuitu Inſtituti, ſive officii.

XXXIV.

Debita paſſiva, in vita, aut poſt mortem alicujus ex Inſtituto ſolventur ex mediis ab eodem relictiſ: Ubi vero ea non ſuffecerint, Communitas ad ſatisfaciendum iſdem obligata non erit, niſi cum expreſſo conſenſu Superiorum Inſtituti, & authentica ex ſcriptura eadem facta eſſe comprobentur: Idque ideo, quia cæteroquein gravia incommoda huic Inſtituto accreſcerent, & ipſum Inſtitutum, quod curam talis perſonæ in vita, & morte in ſe ſuſcepit, non tantum commodum pro membris ſuis non ſentiret, verum etiam grave damnum pateretur.

XXXV.

Quando per Parochi, vel Beneficiati deceſſum, vel mortem ex gratioſa Reverendiſſimi Domini Ordinarii, vel Patroni conſeſſione, ſucceſſor ex hoc Inſtituto fuerit, mobilia, quæ ſucceſſori ad ducendam œconomiam neceſſaria ſunt, non diſtrahentur; Cum anteceſſor, ſi hujus Inſtituti fuerit, ſine detrimento nunquam vendat, ſucceſſor vero maxima cum incommoditate, & difficultate coemat, ac de novo familia de mobilibus proſpiciat: proinde a Superioris ordinatione, & prudentia in tali caſu rerum temporalium diſpoſitio, aut tranſlatio, quæ ex rationabili neceſſitate, vel utilitate fieri ſubinde debere videbitur, dependebit. Ita tamen, ut pro iis, quæ ſucceſſori relinquuntur, honeſtum, & moderate taxatum pretium certo, & præfixo termino in caſu mutationis ab una ad aliam Parochiam, ſive beneficium ſolvatur anteceſſori, in caſu vero mortis Inſtituto.

XXXVI.

Quod vero, & quantum ex annuis hujusmodi Beneficii redditibus, tum anteceſſori, tum ſucceſſori competat, pro illa parte temporis, quo quiſque illorum illud poſſidet, juxta Capitularia ſtatuta, vel alias cujuſque Diœceſis leges, & conſuetudines determinetur, & ordinate adnotetur, idque præſente, ac confirmante eo, cui de jure, vel conſuetudine competit, & ſi opus fuerit præſente uno ad id ex Inſtituto deputato, ut omnis conſuſio evitetur, & charitative ſingula diſponantur.

Obſervanda de fraterna Charitate.

XXXVII.

Cum hoc Inſtitutum pro fine ſuo habeat in ſalutem Populi ita diſperſim vivere, ut tamen quantum poſſibile fuerit, ubique duo, tres, vel plures ejuſdem Inſtituti Clerici, & Sacerdotes in eadem Domo fraterne cohabitent; Superiores diligenter invigilabunt, ut ex ſpeciali favore Reverendiſſimorum DD. Ordinariorum, ac Patronorum, liceat etiam Ruri fraternam duorum, vel plurium hujus Inſtituti Clericorum cohabitationem inſtituere, ac continuare.

XXXVIII.

In Oppidis, ubi ſubinde plura partim curata, partim ſimplicia exiſtunt beneficia, quorum poſſeſſores ſeorſim habitare conſueverunt, Sacerdotes Inſtituti, ubi duo, vel plura ejuſmodi beneficia obtinuerint, quantum fieri poteſt fraterne, cohabitare obligantur, in magnis tamen Civitatibus, niſi commode, & ſine periculo Animarum curæ ſuæ commiſſarum, poſſint, non uno loco omnes ſimul, ſed in diverſis bini, vel plures cohabitent.

XXXIX.

Quod ſi in Pagis, & Oppidis Parochialis Eccleſia Cappellanum haſtenus non habuerit, interim tamen redditus adſint, quibus duo Clerici congrue ad onus paſtorale ferendum ſuſtentari poſſe videntur, Superiores cum conſenſu Reverendiſſ. Domini Ordinarii Parocho Sacerdotem

non tam in subsidium animarum curæ, quam in subsidium continentiæ, & disciplinæ, securius servandæ adjungent.

XL.

Porro si Parochialis Ecclesia Cappellanas, seu filiales Ecclesias distantes sub se habuerit, Reverendissimi Domini Ordinarii locorum rogandi erunt, quatenus permittant, ob bonum disciplinæ Clericorum cohabitationes ita divisas ad unam socialem contrahere, dummodo per excussionem, citra neglectum animarum, humanitas prædicta loca provideri possint, in quo ex judicio Reverendiss. DD. Ordinariorum determinatio fiet; dista Ecclesiæ filiales, vel Parochiæ à se invicem ultra horam non distent.

XLI.

Cæterum hi Sacerdotes tam Divina officia, quam Conciones, & Catechismos diligenter in Ecclesia propria peragant, non secus, ac si in loco residerent, Parochianos de baptizandis, & de providendis ægrotis provide admoneant, & semel saltem, præter festa, & Dominicas in septimana quisque ad Ecclesiam suam certo die ad sacrum celebrandum exeat, ut Parochiani, id præscientes, suis, & suorum necessitatibus spiritualibus facile consulere possint, ad sacramentorum administrationem evocati, in omni casu sine mora promptos se exhibeant.

XLII.

Casu quo tanta Ecclesiarum distantia foret, quæ postquam mensuram notabiliter excedat, atque ob defectum reddituum duo habitare nequeant, qui tunc solitarie exponendus erit, sit solitudinis amans, & provectioris ætatis, ejusque constantia in castitate, & sobrietate probe perspecta habeatur; insuper singulis septimanis ad domum Decanalem, vel Parochiam aliquam ad Sacerdotes hujus Instituti pro facienda Sacramentali confessione veniat, ei Superiori de vitæ suæ statu frequentius rationem reddat, acceptaque spirituali exhortatione, & consolatione novo cum fervore domum revertatur; in eundem finem sæpius etiam talis a superiore Decanali, vel Parocho quodam visitetur, pro administranda culina, & familia famulum habeat, observe-turque, quod infra de separatione Mulierum statutum habetur.

Quid respectu cohabitantium Clericorum observandum.

XLIII.

In primis omnes studeant se tales in conversatione suæ vitæ exhibere, ut suis affectibus ex sincero corde sic dominantur, quatenus cuivis cum animi jucunditate cohabitare sciant, firmiter etiam sibi persuadeant in omni familia quantumvis bene ordinata imperfectiones, ac inordinationes quandoque contingere; hinc apud se omnino statuunt, defectus aliorum in vera, & Christiana patientia tolerare, ac ejusmodi tam in temporalibus, quam in spiritualibus supportare.

XLIV.

Superiores in conjunctione Clericorum prudenti circumspectione ex notitia geniorum, & indolis attendant, ut tales semper combinentur, ne vel contemptus, vel nimia familiaritas inde sequatur: pro directione universim tales constituantur, qui non modo passionibus suis sufficienter dominari posse noscantur, verum etiam illos, qui ipsis subjiuntur in omni genere virtutum, & scientiarum, quantum fieri potest superent, vel saltem adæquent; contemptum enim parit, si qualitates subditi qualitatibus superioris præstant.

XLV.

Ubi duo, vel plures cohabitant, unus semper sit ex iis, qui officio Œconomix cum debito

rerum temporalium emolumento fungi sciat, qui in rebus spiritualibus ferventior, & in servanda disciplina exactior esse noscatur.

XLVI.

Ubi quævis hujus Instituti Sacerdotes simul habitant, superioribus curandum est, ut neque omnes Juvenes, sed ita potius senes conjungantur junioribus, ut seniorum cautela juniorum libertatem custodiat, & juvenum fervor seniorum imbecillitatem in perferendis laboribus sublevert, universim combinatio Sacerdotum ea circumspectione semper fiat, ut in quocumque unus, vel alter deficere noscitur, tertius opposita, qua eminet virtute, defectum proximi sui, quoad fieri posset, corrigat, atque emendet.

XLVII.

Præterea, non indignum quilibet arbitretur, si in proximo suo custodem habeat, a quo charitative corrigatur, & moneatur, idque tam quoad actiones quæ domi, quam quoad ea, quæ foris peraguntur: Quapropter semper conari debent, ut duo simul, etiam foris existant, qui sibi invicem sint tam conversationis, quam innocentia testes, ac monitores.

XLVIII.

Hospitales ad invicem, & ad omnes charitative cum omni humilitate se exhibeant, & servitia necessaria omnibus præstari a suis curent; itineris enim molestiis defatigati, refrigerio hospitalitatis sublevari debent: erga personas vero cujuscumque status, servata proportionem, se taliter habeant, ut ab omnibus bonum testimonium Charitatis Christianæ reportare mereantur.

XLIX.

Denique ut, qui in hoc Instituto vivunt, in morte minime deserantur: singulorum locorum superiores disponent, ut exequiæ Christiano modo statui Clericali conformiter peragantur, & in loco depositionis præmissa semper vigilia Defunctorum, tam primus, quam septimus, & trigessimus pro Defunctis celebretur. Insuper omnes Sacerdotes hujus Instituti juxta Constitutionem Sacerdotum 28. pro salute animæ ejusdem tria sacra celebrabunt, qui in illa Diœcesi existunt, ita tamen, ut in cæteris Diœcesibus, quæ uni alicui Archidiœcesi, more in Ecclesia consueto, subjiuntur, unusquisque si non tribus, saltem uno sacro animam Defuncti divinæ misericordiæ commendet.

Quid Superiores in puncto separationis Mulierum observandum habeant.

L.

Eam Mulierum separationem Clerici omnes communiter observare tenentur, in conscientia ad hoc adstricti, quæ requiritur, & sufficit ad vitandum scandalum, & ad proximam occasionem peccandi tollendam. Ad tollendam vero omnem Clericorum cum mulieribus cohabitationem, in Cap. *Inhibendum extra de cohabit. Clericorum, & mulierum*, ita statuitur -- *Inhibendum est, ut nullus Sacerdos feminas, de quibus suspicio potest esse retineat, sed neque illas quas SS. Canones concedunt, Matrem, Amitam, Sororem, quia instigante Diabolo, & in illis scelus perpetratum reperitur.* Unde præsens Institutum eo collimat, ut Clerici, in eodem viventes, in instituendis hinc in familiis timorem Dei custodem, castitatem Dominam, amorem vero Rectorem totius Domus suæ habeant.

LI.

Proinde nemini licebit, ex sexu muliebri, sive Matrem, sive Sororem, sive aliam in quocumque gradu consanguineam, aut alias quantumvis piam, & Sanctam mulierem, sub eodem

recto,

tecto, quo Clerici duo, vel plures congregati habitant, habere, cum sit vel periculofum, vel scandalofum, aut faltem non deceat, aliaque viro Clerico inde incommoda emergant.

LII.

Si quo casu fubstantialis hæc Conftitutio per fe loquendo inviolabiliter fervanda, in praxi, & casu particulari nulla ratione observari poffe videretur, eo quod familia de novo incipienda, in qua ob prædia rustica, vel aliam ob causam similem pecora sint alenda, & incontinenti fieri non poffit per habitationem diurnam, nocturnamque distinctam fufficiens feparatio: ea quamprimum ordinetur, five ex favore Reverendiffimi Domini Ordinarii, five ex mediis ipfufmet Communitatis.

LIII.

Media porro, quibus generalis ifta Conftitutio inoffenfo pede in familia Clericorum conftanter decurrere poffit, erunt fequentia. In locis in quibus prædia rustica annexa esse non folent, culina, & tota familia virorum, five famulorum opera instituat, qui omnia ministeria domus præstent; in locis vero, five Parochiis, quibus rustica prædia annexa esse confueverunt, quorum ratione, & inevitabili quadam necessitate similis culina, & familia propter emolumentum, fructusque agrorum, & decimarum, institui necessarium est, mulierum fervitia tolerabuntur, ut sic non folum culinæ, verum etiam toti reliquæ familiæ melius profpiciatur.

LIV.

In didis fervitiis, Sacerdotum Parentes, & confanguinei, quantum fieri poterit, conftituantur, quibus deficientibus, aliæ honestæ provectionisque ætatis personæ assumantur, ita tamen ut a Clericorum tam diurnis, quam nocturnis habitationibus, intercedente fufficiente claufura, fejungantur, quod proinde Superiores hujus Instituti conftantiffime æmulabuntur.

LV.

In hunc finem Parochialibus ædibus domus rusticæ in loco quodam vicino annectantur, vel pars in ipsa Sacerdotali, si amplitudo id patiat per murum interjectum feparetur, in quibus Matres familias degentes, subordinatum quoddam super totam familiam rusticam regimen habebunt: Parochus vero hanc inferiorum directionem culinæ, & totius familiæ in prædictam matrem familias immediate reficiat, ut ita Clerici negotiis inferioribus fepofitis a Mulieribus penitus feparati, in vita sanctitate Deo fervere, & faluti animarum liberius invigilare valeant.

LVI.

Porro, ut prædicta feparatio commodius observari queat, & ne ejus occasione, aut Parochus necessariam inspectionem in familiam negligat, aut in cibis, aliisque requisitis pro Clericis ad Domum Sacerdotalem deferendis, difficultas, aut incommoditas fit inter utrafque ædes aditus, ac porticus intercedat, quo ita Domus, & familia rustica ædibus Parochialibus annexa, & approximata accommodetur, ut ex eadem cibi inde ad Clericalem mensam commode deferri, & inspectio necessaria haberi poffit. Aditus ergo in inferiori, vel media contiguatione ædium Sacerdotalium usque ad Domum rusticam traductus, & patens in fine claufuram habebit, cujus beneficio prædicta feparatio fiat, itaut nemo Clericorum per illum aditum ex ædibus Sacerdotalibus ad Domum rusticam, neque ex familia, & domo rustica ad domum Clericorum unquam transire valeat.

LVII.

Ut major cautela adhibeatur, quantum locorum conftitutio patitur, domus Clericorum contra omnem accessum, (vel januas non necessarias obstruendo, vel muro circumvallando) ita muniatur, ut relicta folummodo unica ad Cleri-

calem Domum Janna ordinaria, omnis utriusque familiæ domesticorum ad invicem accessus perpetuo difcludatur, cujus rei melior accommodatio, pro locorum Conftitutione Superiorum discretioni relinquatur. Denique fenestras cubiculorum, & totius Domus Sacerdotalis bene ferreis clathris obseratæ, & munitæ sint, noctu occlusis diligenter foribus claves ad Superiorem de- portentur, ita ut neque intrandi, neque exeundi ulla occasio, ac suspicio esse poffit, & sic tota Domus in timore Dei, & apud prudentes in bona ætimatione flabit.

LVIII.

Pariter Domus Clericorum (etiam ubi familia rustica non est) ubique tam in Parochiis, quam in loco Decanali, & alibi, sic accommodetur, ut Sacerdotes, & Clerici omnes cum Superiore Domus in congressu communi habitare poffint; Domus univerfim feris tectis muniatur, & cautela fupradictæ ubique adhibeantur.

LIX.

Parochus, vel Beneficiatus (assumpto socio Sacerdote, vel hoc deficiente, alio innocentia fua teste) ad minimum semel in septimana vifitet Domum familiæ rusticæ (quod in aliis quoque æconomis univerfim observandum) videatque num ea, quæ in domo sub cura retinentur, illæsa conserventur, & bene expendantur, atque advertentes aliquid non ut oportet conservari, aut expendi, sic corrigant, ut in posterum recte, & folide omnia fiant: negotiis cum debita gravitate, imperio, & modestia expeditis, ad Sacerdotalem Domum revertentur.

LX.

Quod si cum fœmina ratione pastoralis officii, vel alia rationabili causa, necessario loquendum fuerit, in Domum Clericalem non intro mittatur, & quæ consilii, & necessitatis, & salutis animarum gratia loqui oportuerit, Clerici paucis, cum gravitate, & modestia in loco patienti abfolvant. De cætero Superiores, mulierum consortia, absque dispensatione, strictiffime præfciendant omni etiam pio prætextu excludo, mulierumque vifitationes, extra casum gravioris ægritudinis, nulli unquam permittant.

LXI.

Ut ministerium, ad eos famulos, qui ad dies vitæ in hoc Instituto fervere volunt, felicius succedat: Superiores providebunt, ut ad hujusmodi munus juvenes morigeri fufcipiantur, qui mature a Mundo abstracti in culinæ ministerio, aliisque operibus domesticis probe aliquot annis instruantur, hocce famulos pietate pollentes Institutum ad dies vitæ, sanos, & vegetos retinebit, & omnia necessaria ipsis fubministrando, ex debito obligationis amanter sustentabit: Ifdem nihilominus certa merces annua conftituetur, ut quod ultra vestitum, & alia necessaria exinde restat, pro eorundem sustentatione a Superioribus in senio, vel alia necessitate expendatur, priusquam ad communia Instituti bona pro fublevandis eorum necessitatibus recurratur. Casu vero, quo in necessitatem talem non inciderint, id quod ex hujusmodi famulorum mercede restat, penes Institutum manebit, pro aliis similibus occasionibus expendendum.

LXII.

Invigilabunt quoque Superiores, ut etiam cæteri famuli, qui ad tempus tantum inferviunt, sint fideles, & experti, quatenus hac ratione debitum fervitium omnibus præfetur, ac necessitati fingulorum fufficienter profpiciatur. Ad omne periculum tam in fpiritualibus, quam temporalibus excludendum, Parochi, cæterique Beneficiati, & Clerici quicumque circa fufceptionem, & dimiffionem domesticorum, Superioribus ad nutum obtemperabunt.

De Superioritate directiva, ejusque necessitate, ac principii practici, ut hoc Institutum perpetuo in Clero conservetur.

LXIII.

Ut hoc Institutum feliciter subsistat, debitam inter membra, respectu Superiorum, inferiorum subordinationem requirit. Unde, præter publicam Reverendissimis Ordinariis præstandam obedientiam, quædam directiva morum, ad disciplinæ vigorem in Clero servandum, statuitur, per quam singulorum, qui de hoc Instituto sunt, vita in via charitatis immediate inspiciatur, & sic Clerici cum suo legitimo capite, quod sunt Summus Pontifex, & Reverendissimi Domini Ordinarii, perfectius, quam unquam coadunentur.

LXIV.

Porro hæc Superiorum ejusdem Instituto directio, privata solummodo, & œconomica, eo potissimum spectat, ut a Clericis eidem additis omnia, & singula, tam in spiritualibus, quam temporalibus, juxta ejusdem Constitutiones fiant; qui contra eas deliquerint, paterne moneantur; quin, & inter domesticos parietes, levioribus pœnis medicinalibus potissimum, si res ita postulare videatur, corrigantur: si denique, qui a Reverendissimis DD. Ordinariis ob graviore excessus publica auctoritate puniti fuerint, subseque in domibus emeritorum per exercitia spiritualia, exempla, & monita piorum virorum, solide emendentur. In reliquis vero, una cum omnibus Instituto hujus membris, quibus Superior Summo Pontifici, & Reverendissimi DD. Ordinarii sui Jurisdictioni sic subest, ut non tantum ad ea, quæ a Clericis sæcularibus communiter præstanda sunt, etiam ad Constitutionem hujus Instituto, ac debitæ disciplinæ observationem a Reverendissimis DD. Ordinariis adstringi possint.

LXV.

Quamobrem omnes, & singuli, non solum Dei mandata, divinaque consilia fideliter observent, & mandatis, ordinationibusque Sanctæ Sedis Apostolicæ, ac Reverendissimorum DD. Ordinariorum debite sese subjiciant; verum etiam Constitutionibus, & disciplinæ hujus Instituto, tam Supremus Præses, & Superiores reliqui, quam cæteri Clerici obtemperent, prout uniuscujusque conditio requirit, ut sic totus status, undequaque perfectus in sua compage conservetur. Cæterum obedientia respectu Superiorum hujus Instituto, nulla specialis ex obligatione juramenti, sed solummodo ea est, quæ ex jure naturali in quovis statu Superiori legitime mandari debetur.

LXVI.

Superiores se ipsos exemplum præbentes in quotidianis exercitiis, & observatione statuta disciplinæ primi existentes, per prudentiam, & discretam moderationem ad sui amorem omnes trahentes, ea suavitate regnent, qua ab omnibus libenti animo, rationabile obsequium disciplinæ, obedientiaque præstetur, unde quamdiu per solas admonitiones, paternasque ordinationes subditos ad ea, quæ præstanda sunt, inducere valent, potestate sibi tradita, mandando sub obedientiæ vinculo, uti non debent, sed solummodo dum subditos suos, alia ratione in rebus gravioris momenti ad observantiam rerum præscriptarum inducere nequeant, præ primis vero attendere debent ad debitam punctorum substantialium communitatis bonorum, cohabitationis fraternæ, & mulierum separationis practicam observantiam.

LXVII.

Ordinarie autem hic ordo in correctione alicujus, qui contra Instituto Constitutiones, ac præcipue contra puncta substantialia delinquit,

conformiter præcepto de fraterna correctione a Christo Domino Nostro Math. 18. exposita, servandus erit. Primo moneatur fraterne ab immediato superiore suo, vel alio quocumque. Secundo, si hæc fraterna monitio nihil proficiat, recurratur ad immediatum superiorem Diocæsanum, vel alium: quod si vero superiorum Instituto charitativas admonitiones, & correctiones contempserit, deferatur ad Ecclesiam videlicet ad competentem Judicem Ecclesiasticum, qui pro sua Jurisdictione ad parendum talem compellat; in delictis autem publicis personarum hujus Instituto, si Rñus D. Ordinarius a se statuendas pœnas potius in domo Emeritorum, quam alibi perfolvi a Reo voluerit, in eo superiores Instituto strictè obediunt.

LXVIII.

In specie vero quilibet superior ea fideliter exequatur, quæ sui sunt muneris, nec in officium alterius majoris, aut minoris superioris inordinate se immisceat, ne confuso suboritur, neque etiam rerum Cælestium contemplationi, ac spirituali quieti in tantum se tradat, ut reliqua fastidientes, suorum curam, vel obiter tantum gerant, vel omnino negligant; quæ omnia in homine privato virtutis, in superiore verò maxime vitiositatis esse merito censenda sunt.

LXIX.

Divinis promissionibus innixi, viam regiam confidentiæ in Deum in quibusvis negotiis, adversitatibusque constantissime teneant, certissime sibi persuadentes, omnipotentem Dei bonitatem semper plura nobis dare paratam esse, quam nostra necessitas requirat. Insuper regimen suum solida, & constanti probitate, ac pietate in Deum ita firmare satagent, ut inter suos, tanquam sol a mane usque ad vespæram, sancto quodam virtutum fulgore lucere conspiciantur, Apostolo monente: *Te ipsum præbe exemplum bonorum operum.*

LXX.

Constitutionum observationi sedulo invigilent majorum placitis inhærendo, novitates fugiant, ad externam quoque disciplinam solide observandam magno zelo incumbant, ut subditi facile intelligant, transgressionem, etiam minimorum Superiori suo displicere. Conferentias spirituales suis temporibus instituant, & cum suis privatim, etiam sæpius loquantur, ut sciant in quo statu quisque versetur, & quas necessitates tam in spiritualibus, quam temporalibus patiantur.

LXXI.

In omnibus tales se subditis exhibere satagent quales ipsi libenter etiam alios erga se habere velent, si subditi essent, & maxime sibi curæ habeant, ut sine suæ personæ exceptione uniformem aliis cohabitationibus in humili mentis, ac spiritus submissione vitam degant, & nec minimum talis eminentiæ signum edant, quod proprium amorem, aut suæ personæ honorem, fastumque animi sapiat, sed in omnibus actionibus, ac mandatis mansuetudinem verborum, suavitatem morum, modestiam, & charitatis affectum demonstrent, ut sic subditi in obsequium obedientiæ captiventur.

LXXII.

Erga omnes humanitate, comitateque utantur faciles aures eorum honestis postulatis præbendo, & pro diversitate nationum gravitatem, severitatemque ita conjungant, ut qui amore regi malunt, filios se esse experiantur, qui verò secus fecerint, imperium sentiant superioris; beneficiis quoque domesticæ charitatis omnes sibi in obsequium amoris devincire conentur, & eorum delicta virga severitatis, ac justitiæ ita corrigant, ut tamen simul oleum consolationis ad exemplum Samaritani vulneribus infundant; insuper diligenti circumspèctione ad suorum necessitates

attendant,

attendant, & tempeſtively eandem ſublevare ſtudeant; omni etiam hora promptam beneficiendi voluntatem accedentes experiantur.

LXXIII.

Simplicem veritatem, ut pupillam oculi cuſtodiant, ut ſicut os loquitur, ita & cor ſentiat, animique candorem, & ſinceritatem tam in verbis, quam in factis excluſa omni politica ſimulatione, ſic præferant, ut ſubditi de contrario nullam ſuſpicionem habentes vere ſentiant tuto ſe illis fidere poſſe. Datam fidem erga omnes fideliter cuſtodiant, & ſi quid ſecretorum ſubditi illis crediderint, ſilere ſciant.

LXXIV.

Ad animi fortitudinem in adverſis in omni vita ſua magis conentur, qua domesticorum, & propriis malis poſſint reſiſtere, atque æquo animo ad exemplum Chriſti, & Sanctorum ejus tolerare. Pondere fortitudinis caveant, ne nimia animi facilitate ad omnem ſubditorum propenſionem, preceſſive, propoſitam ante ſententiam mutant. In rebus agendis deliberationes ſerias præmittant, ad quas tam experientia quam natura prudentiores adhibeant, proponant res diſcutiendas abſque inclinationis ſuæ manifeſtatione in utramque partem: interim tacite ſecum rationum momenta diſcutiant, concedantque Conſultatoribus ſufficiens pro rei gravitate tempus deliberandi, ut ſic in ferendis ſententiis prudenter procedant.

LXXV.

In ſententia, quam ſemel conſilio elegerunt, fortiffime perſiſtentes, etiam non obſtantibus quibuſcumque contrariis, ad executionem rerum conſtantiffime provehantur, ſi tamen propter circumſtantias primum ex poſt facto ſupervenientes, aut prius ignoratas, moraliſ impossibilitas rerum exequendarum, aut majora damna ab executione proventura conſpiciantur, providentiæ erit cum conſilio ſeniorum aliam viam ingredi: præterea innatum animi teporem viriliter corrigant, matureque malorum initium obſtant, medicinas oppoſitas non ad extrema conſiciant laborum pertæſi.

LXXVI.

Juſtitiam diligant, eamque indifferenter erga omnes obſervent, ſuorumque delicta impunita non relinquant, in horum tamen vindicatione pro rei gravitate, & perſonarum qualitate, ita ſe gerere ſtudeant, ut omnes medicinam potiùs quam vindictam ſentiant, inſuper prudentia utantur, qua in delictis quædam diſſimulare ſciant, quæ tempore magis congruo corrigantur, graviora priùs corrigant, & gradatim ad minora ſic deſcendant, cognoſcantque cujuſque naturam quibus potiſſimum ſinguli facilius corrigi poſſe videantur.

LXXVII.

In rebus agendis extrema devitentur; proinde rigidiorẽ partem nunquam facile amplectentur quamdiu per mitiorem viam ſe obtinere poſſe correctionem ſperant; neque interim per neglectum, aut contemptum minorum, ſolis gravioribus invigilandum eſſe ſibi falſo perſuadeant, aut in hiſce errantes admonere, & punire negligant. Memores quoque poteſtatis ſuperioritatis ſibi factæ humilitatis ſtudio, ſua mandata, ſequè ipſos ſubjiciendo contemni non permittant, multo minus ſubditorum judicia ſuis ita anteponant, ut majore ex illorum ſententia errare, quam ex ſua prudenter aliquid ordinare.

LXXVIII.

Ut in perpetua quadam erectæ mentis ſtatione ſuo officio invigilare valeant, temperantiæ fulgore omnibus, tam domi, quam foris præluceant, & convivia devitent; neque ſpreto domesticorum ſuorum commercio, externorum converſationem, & amicitiam ambiant; ſed libenter cum ſuis eſſe,

converſari, & conveſci fatagant: erga quos etiam, uti erga omnes alios liberales cum debita tamen moderatione exiſtant. In converſatione ſe ſuis ridendos nunquam exhibeant, nec rebus illis ſe immiſceant, quas ignorant, aut in quarum ſcientia non excellunt, inde enim dedecus potiùs, atque contemptus, quam auctoritas in eos redundare ſolet.

LXXIX.

Venerationis, aliarumque prærogatarum obſequia ſibi a ſubditis præſtita, mutuo honore, & charitatis officio omnibus grati repetant; quin & tameſi ejuſmodi venerationum ſpèndio ſubinde priventur, a charitativo tamen eorum obſequio minime recedant; hoc namque animos mire devincere, ac qualiſ captivare conſuevit. Animi motus ſibi ſubjectos, moderateque ſuſpenſos habeant, maxime vero iracundiæ frænum injiciant, & ubi ſubnaſcentes illius ſtimulos ſenſerint, vincant ſe ipſos, & cum tranquilla mens fuerit, quid agendum ſit judicent.

LXXX.

Caveant ſe reſpectibus humanis induci, ut horum intuitu ea inferioribus permittant, quæ cum inſtituti diſciplina, felicibuſque ejus progreſſibus pugnent. In omnes intentos habeant oculos, & in eos etiam, quorum virtuti atque induſtriæ multa committuntur, caveantque ne in eos nimia, vel confidentia, vel diffidentia ferantur, quia utrumque felicem familiæ gubernationem non nunquam labefactat. Similiter unum nimium addicti tantum nunquam tribuant, ut alii ſe neglectos, contemptos ſentiant, quæ omnia æmulationes, & contemptus, aliaque ingentia mala in gubernationem domesticam invehere ſolent.

LXXXI.

Detractionibus non ſolum fidem, ac aures non præbeant, ſed veluti peſtem hoc vitium proſcribant. Adulatorum aſſentationes fugiant, neminemque in ſua conſilia admittant, quem hujus vitii reum habuerint, quæ talenta unicuique Deus, natura, experientia, atque conceſſerit superiores ſolenter obſervent, & ex eorum cogitatione munera domesticæ ſingulis dividant.

LXXXII.

Seniores, ac laboribus fractos ex animo colant, & venerentur, illorumque neceſſitatibus ſedulo occurrant, paterneque habeant. Paternam inſirmorum curam gerant, ex animo illis condolendo, ſapius viſitando, verbis aliſque tam ſpiritualibus, quam temporalibus mediis conſulendo. Cognoſcere quoque domesticorum ſuorum egreſſum, & ingreſſum, quibuſque in occaſionibus, & cum quibus converſentur, quid a ſingulis domi fiat, omneſque domesticæ ordinis, ac diſciplinæ perturbaciones pro viribus eliminare conentur.

LXXXIII.

Ut officio ſuo eo magis ſatiſfaciant in diariis omnia notabilia conſignabunt, eo ordine, & modo, ut ſi neceſſe ſit omnibus rationem reddere valeant. Sic Juramenta a ſingulis præſtita, & manu propria ſubſcripta, aliqua ejuſmodi particularia certo loco aſſervabunt, & ut hæc ordinationes perpetuo obſervent, ſingulis diebus tacite ſe compenſent, quid in officio ſibi commiſſo neglexerint, & ſi quid deprehenderint ſerio proponant, cum Divina gratia in humilitate Spiritus emendare.

De reſreſſu ad Superiores.

LXXXIV.

Uni cuius ſubdito reſcurſus ad Superiores majores conceditur, ut ſi quandoque quiſpiam a ſuo immediato Superiore, ſive in ſpirituali, ſive in temporalis neceſſitate indebite gravaretur, &

de illis Superior humiliter rogatus remediari noler, in eo casu ad mediatum, & altiorem Superiorem eo amoris, & confidentiæ filialis affectu accedat, quo filius ad Patrem necessitate pressus accedit; servandus tamen erit in ejusmodi recurfu debitus ordo, ut saltem regulariter, & sine speciali causa ab infimo Superiore, omisso remedio, ad supremum non recurratur, excepto recurfu ad Summum Pontificem, qui semper etiam omisso medio adiri potest.

LXXXV.

Quod si ob quamcumque difficultatem a Superioribus hujus Instituti per privatam, & œconomicam directionem, servato prædicto ad Superiores regressu, non correctam, ad forum publicum in rebus hoc Institutum concernentibus a gravato deferenda foret, decisio talis difficultatis, juxta hujus Clericalis Instituti Constitutiones a S. Sede Apostolica approbatas, & SS. Canones reguletur ab eo Rmo D. Ordinario in cujus Diocesi ejusmodi difficultas occurrit.

LXXXVI.

Prædictus regressus in vera, bene considerata, & rationabili necessitate quæ vel personam, vel œconomiam, vel statum concernat, ita fiat, ut interim de pristino, ac debito amoris affectu, aut de subjectionis voluntate, ac promptitudine nihil remittentes, omnia æquo animo, sedatis profus passionibus cum debita humilitate, suæ voluntatis resignatione, ac prompto, & indifferenti ad omnia animo, Superiori aperiant, & ejusdem judicio tanquam filii obedientiæ acquiescant. Modum denique eum in prædicto regressu ad Superiorem observent, ut inde nulla incommoda, aut disciplinæ domesticæ detrimenta consequi possint.

De revelatione Hominis interioris Superiori facienda.

LXXXVII.

Medium in primis necessarium ad conservandos status spirituales in debita sua perfectione, & perenni felicitate, est revelatio hominis sui interioris, cujus beneficio notitia acquiratur, qua propriis quarumlibet tentationum, & supplantationum diaboli (quibus ipsam status substantiam, & genuinum vocationis Spiritum paulatim in singulis membris infringere, enervare, & pessundare conatur) principis mature obvietur, ac resistatur, insidiæque mundi, ac carnis mature deprehensæ detegantur, ac declinentur, aut futuræ, imminentesque præcaveantur.

LXXXVIII.

Proinde singulis annis unusquisque semel tempore exercitiorum Spiritualium Patri suo Spirituali totum hominem suum Spirituale, & internum fideli sinceritate revelet, & detectis ea ratione diabolicæ supplantationis insidiis, & salutaribus ejusdem consiliis contra easdem munitus interim de novo pie, sancteque vivere, & in viam salutis, ac perfectionis progredi incipiat; Confessario quoque suo proprio suum internum hominem tam ad bona, quam ad mala aperiant, instinctusque, sive bonos, sive malos revelent: præterea per modum familiaris colloquii Superiori in districtu Decanali omnes Clerici, qui sub ipso degunt, tempore vilitationis fideliter statum, in quo pro tempore, quoad suum hominem spirituale fuerint, aperiant; cujus etiam spiritualibus, mediis, & piis monitis, quæ præscripserit diligenter, acquiescant.

LXXXIX.

Idem observabunt Superiores Decanaliæ districtum respectu Præsidis Diocesani sub vilitatione annua ejusdem, aperiendo eodem modo statum hominis sui spiritualis candida fidelitate: Pari ratione Præsides Diocesani, quoad suas personas, uti, & illi, qui eisdem Præsibus cohabi-

tant observabunt, respectu majoris Superioris, sive tempore vilitationis, sive alio tempore convenienti, singulis annis hominem suum interiore, pari ratione revelantes, & sic per ordinem Superiores omnes usque ad Supremum Præsidentem id observabunt; denique ipsemet Præsides Supremus in annuis exercitiis eandem revelationem hominis sui interioris Patri suo Spirituali faciat, pari quoque ratione negotium animæ suæ in humilitate, & fidelitate cum Confessario suo proprio omni tempore vitæ suæ pertractabit; porro dexteritas in Superioribus requiritur, ut revelationem ad sectandam majorem perfectionem in fortitudine spiritus excitatum cum consolatione dimittant.

De notitia personarum habenda.

XC.

Quantum fieri potest Superiores hujus Clericalis Instituti notitiam de singulis, & de totius status Constitutione provide omni tempore calere oportet; qua ratione singuli ad obtinendam æternam salutem, & status totus ad debitam suam perfectionem, quam congruentissime dirigatur. In hunc finem quilibet Superior tam pro spiritualium rerum, quem temporalium directione constitutus, notabit ea, quæ consideratione digna fuerint: deinde totius Instituti Præsides pro felici gubernatione nosse debet singulorum districtum statum, uti, & alii Superiores districtus sui notitiam habebunt: in hunc finem Superiores inferioris Ordinis majoribus Superioribus de personis sibi subditis debitam informationem certis temporibus dabunt; scilicet Superiores Seminariorum de suis studiosis, uti, & Superiores Domuum Emeritorum de personis ibidem existentibus, Superiores districtuum Decanaliæ de personis sui districtus, & sic per ordinem.

Ordinationes pro Œconomis.

XCI.

Ut Communitas bonorum cum majori fructu Ecclesiæ Catholicæ ac præsertim Cleri executioni dari possit, & ut omnia hujus Instituti membra videant, ac re ipsa experiantur, quod præter bonum in rebus, & exercitiis spiritualibus ordinem, etiam temporalium administrationem in omnibus quoad fieri potest, ordinate procedat, singulorum locorum Œconomi eam in administrandis rebus temporalibus adhibeant curam, ut merito singuli propter bonum in rebus omnibus ordinem ex animo latentur.

XCII.

In hunc finem tam superiores, quam Œconomiarum administratores, & quicumque aliquo modo rerum temporalium curam habent, magna cura, providentiæque circumspicientes attendant, tam ad Subditos suos, quam ad universæ Œconomiæ administrationem, eumque in eadem ordinem constanter observare satagant, ut ex illa unicuique omnia non solum ad necessitatem, sed etiam ad convenientem commoditatem ministrentur; itaque omnes, qui simul habitant, exinde satisfactionem habeant.

XCIII.

Ad obtinendam prædictam administrationem domesticam spectat, ut singularum hujusmodi rerum administrationes ita dividantur, quatenus mediante subordinatione officiorum a summo usque ad infimum singuli in ordine, ac munere suo rite præstando, omni tempore contineantur, & ordinationis suæ directionem a Superioribus capiant.

XCIV.

Œconomi seipfos aliis non præferentes, ac potius in omnibus per abnegationem sui exemplum præbentes ita cum aliis uniformiter per

omnia

omnia vivat, ut intra omnes ab infimo usque ad summum amoris, pacis, mutue dilectionis, & unitatis vinculum integerrime conservetur, dum omnes (cæteris paribus) ex prædicta rerum omnium uniformitate se vere pro filiis, & domesticis haberi manifeste deprehendant.

XCV.

Quod si contingat aliquem esse debillioris complexionis, Superiores illius infirmitati paterne condescendentes eundem cum consensu Rmi Ordinarii in Parochia, vel conditione aliqua, ubi cum Socio secundum aliquas commoditates sibi necessarias commodius vivere possit, exponi curabunt. Universim erga suos in infirmitatibus, & aliis casibus humanæ necessitatis austeri non existant, sed magis per omnia iisdem compatientes se vere, & cordialiter charitativos exhibeant.

XCVI.

Ob gravissima damna, quæ tam ex parte domesticorum, quam externorum evenire solent, æs alienum non contrahant; proinde familiam suam ea circumspicione instituant, ne facile unquam annui sumptus redditis excedant, ex opposito namque cumulata debita debitis accrescunt.

XCVII.

Pro domestica politia debite conservanda, omni possibili conatu, diligentia, ac providentia curent rerum omnium munditiam servare; non minori soliditate studeant, ut omnia, & singula in suis locis sint disposita in quovis loco particulari vestiarium ordinent, in quo sicut omnia vestimenta assevari, ita etiam ex eodem omnia, & singula cuilibet subministrari oportebit: debita quoque Bibliotheca, & librorum cura habeatur, talesque libri procurentur, qui potissimum pro meditationibus, lectione spirituali, concionibus, catechesibus, & similibus usibus necessarij erunt, Catalogus quoque librorum in eodem loco asservetur.

XCVIII.

Quemadmodum abjectio, aut nimius luxus externæ speciei, atque habitus Clericorum apud omnes vituperare, & contemptibilem reddere, ita modestia, & honestas maxime semper commendare consuevit; inde enixe laborandum est qua ratione utrumque conjungatur: in vestitu ergo uniformitatem, & honestatem longarum togarum sive talarium cum collaribus, prout honestos Clericos decet, ubique terrarum omnes diligenter observabunt. Cura autem hujus penes dispensatorem rerum temporalium cujusque loci erit, ut suos honeste, & mature vestiri faciat, & uniformitas quantum fieri potest, perpetuitate quadam ubique, & in omnibus observetur. Materia togarum talarium universim ea erit, quæ, & honestatem, & modestiam in homine exteriori præferens, individua quadam societate conjungit, qualis omnis illa materia esse potest (servata dispositionis proportionem aliquo modo ad officium, & dignitates externas) quæ splendore, forma, aliisque qualitatibus vanitatem, luxum, & mollietiam minime præferat.

XCIX.

Similiter in victu, aliisque quibuscumque rebus eam cæteris paribus, æqualitatem, & uniformitatem erga omnes observent, qua debita animorum unio inter domesticos foveatur; ejusque providentiæ Superiores, & Æconomi esse debent, qua singulorum necessitates solcite respiciant, & præveniant, aliorum quoque consilio, præsertim in rebus gravioribus, familiam suam in via charitatis fideliter administrant.

C.

Quod attinet ad rationem administrandæ economiæ ad extra studiose caveatur, ne avaritiæ nota huic Clericali vitæ, Æconomorum,

sive aliorum culpa merito imputari possit: Hinc si legata quædam pia huic Instituto advenirent, in iis magna cum moderatione, & quarumcumque personarum satisfactione, quantum prudenter fieri poterit, procedi debet; pari modo in vendendo, & emendo, Æconomi æquitatis sint memores; Opificibus quoque, & operariis satisfactionem sine morositate præsentent: idem etiam observetur quoad famulos, aliosque domesticos.

CI.

Circa jura stolæ, oblationes annuas, funeralia, ac similia accidentalia, omnes omnino tam prudentiæ, quam discretionis memores, liberum illis, qui talia solvere tenentur, relinquunt, dare ex bono, & libenti animo, quod justum, & æquum ipsimet judicabunt, & sine gravi difficultate dare poterunt: quod si vero bonitate, & discretionem illa subditos abuti videant, tum merito, quæ sibi ex jure Parochiæ, & Ecclesiæ ordinatione debentur ad jura parochialia manutenda postulare poterunt, & subinde debebunt.

CII.

Unusquisque Sacerdos beneficiatus ad distribuendum Pauperibus aliquid habeat, ut pro iisdem convenienter expendatur. Ordinariæ tamen elemosynarum largitiones non ab omnibus passim fiant sed ab Æconomo, aut alio ab eo deputato.

CIII.

Juxta Constitutionem 20. Sacerdotum super redditibus omnibus tam fixis, quam accidentalibus, uti & super expensis tam Ordinariis, quam extraordinariis justus, & exactus calculus ab omnibus Æconomis in manuali, sive libello quodam ubique teneatur, ordinatumque quoddam ratiocinium quotannis ab uno quoque Æconomo de omnibus acceptis, & expensis conficiatur, ac certo loco, ac tempore præscripto exhibeatur. Ut vero ordinatius in hoc puncto procedatur, particularia ratiocinia asserventur in quovis loco particulari, Decanalibus in loco Decanali, extractus eorumdem apud Caplam Diocesanam, sicque usque ad calculum generalem omnium rerum hujus Instituti procedendo, quatenus Superioribus convenienti tempore ubique exhiberi possint.

CIV.

Archivium particulare in quovis loco, & aliud in loco Decanali, uti & in quavis Diocesi, & Archidiocesi, generale denique pro toto Instituto ordinari debet, itaut in particularibus documenta Parochialia, specificatio reddituum, inventaria rerum domesticarum, una cum inventariis librorum, & similia: in generalibus vero Archiviis generalia documenta asserventur eo ordine, & modo, ut pro quavis occasione statim ad manum haberi possint.

De Officio, & directione Superiorum in specie.

CV.

Superiorum hujus Clericalis Instituti sequens subordinatio statuitur, uti, & Æconomorum, qui dependenter a Superiorum directione rerum temporalium curam gerunt, ut ita ab infimo usque ad summum tam Superiores, quam Æconomi inter se connexionem, & debitam dependentiam habeant, ultimaque dispositio hujus Instituti a Præside Supremo derivetur, ut sic mutuo consilio, & directione ordine suo peragantur, ac dispensentur.

CVI.

Tota vero subordinatio tam Superiorum, quam Æconomorum in quinque gradibus personarum consistit. In primo sunt Superior cujusque loci particularis: in secundo Superior alicujus districtus Decanalis, & Æconomus: in tertio Præsides, & Æconomi Diocesanus: in quarto

ubi Diœceses quædam correspondentiam habent Præses Archidiœcesanus, & Oeconomus; in quinto denique Supremus totius Instituti Præses cum suo Oeconomo; Qui omnes quatenus à Rm̄is DD. Ordinariis suis debeant haberi supra num. 86., & in sequentibus clarius exponitur.

De Parochiali, & cujusque loci particularis directione.

CVII.

Quia Clerici, & Sacerdotes hujus Instituti per pagos, & oppida in salutem Populi dispersi, bini, terni, vel plures cohabitare solent, divisim in singulis locis superioritas, & inferioritas constituitur necesse est, ut disciplinæ debitum observationis effectum fortiat, dum omnes uni, in quovis particulari loco obediunt, quam Superioritatis directionem perpetuo is habebit, qui Parochus, sive principalis Beneficiatus cujuscumque loci pro tempore extiterit.

CVIII.

Cui proinde non solum tota familia, verum magis Clerici cohabitantes in omnibus, quæ rationalia secundum Deum fuerint, tam in spiritualibus, quam temporalibus, secundum præscripta hujus Clericalis Instituti obediunt, qui tamen non omnia proprio motu disponet, sed suorum consilium in omnibus, quæ alicujus momenti fuerint, adhibebit.

CIX.

Singuli locorum particularium Superiores suorum maxime domesticorum curam ex animo gerant, diligentem circumspeditionem attendant, ut timor Domini, & animorum unitas perpetuo in ædibus suis vigeant: tam in gubernatione Domus, quam administratione œconomiae dirigi se sinent a sui Decanalibus districtus superiore, & quæ in visitatione, vel alias fuerint mandata, diligenter observabunt.

CX.

Inspiciant frequenter in anno res, quæ possidentur, ut quæ reparatione indigent mature reparentur; aut quæ servando servari non possunt, de illis mature disponant. Vigilanti etiam cura ad suppellectilia, libros, cellam, & loca frumentis deputata attendant, ne quid intreat furto, prodigalitate, aut alio modo male distrahat; quare claves diligenter penes se, vel (si ratio particularis ita postulari videatur) Clericos sibi cohabitantes retinebunt.

CXI.

Originalia Decimarum, aliorumque provenientium Instrumenta in Archivio cujusque loci diligenter asserventur, cum annotatione temporum, quibus quæque pendunt, juxta quorum normam singulis annis fiant duo Libelli, ut in unum referantur per ordinem Prædiorum perceptæ Decimæ, in alterum vero annui Canones, sive hi in certa pecunia, sive in alia re pendantur; sine præcitu Superioris districtus Decanalibus fructus Decimarum in agris non vendantur, nihilque quoad locationes, contractus, aut debita contrahenda, aliaque similia spectat, sine ejusdem consilio, aut consensu faciant, cui tamen rationes suas in contrarium, si quas habuerint, modeste proponant.

CXII.

Inventarium ordinatum secundum certas rubricas omnium mobilium, quæ in Domo sunt, vel ad ipsam spectant, habeant, illudque annuatim tempore visitationis revocent, adscribendo ea, quæ noviter advenerunt, & expungendo, quæ absumpta, vel vendita fuerint. Referant quoque summam in codicem lites, & acta, quæ alicujus momenti circa res temporales contigerint. Si quæ utensilia ab extraneis commodato acceperint, annotent omnia speciatim, & cal-

culo rerum domesticarum, specificationem adjungant, donec singula restituantur.

CXIII.

Nullos notabiles in aedificia, aut alias extra ordinarias causas exponant, sine præcitu Superioris Decanalibus, & expresso illius consensu, & quod in usus quotidianos oportebit necessario impendi, curent, ut id cum debita utilitate, & industria fiat.

CXIV.

Conscribent de die in diem secundum certas rubricas in libro, sive manuali ad hoc deputato, tam, quæ in frumentis, quam quæ in pecunia, & aliis acceperint, & expenderint, redantque desuper rationem Superiori districtus Decanalibus saltem semel, vel bis in anno quando visitabit, cui etiam debita, & credita Parochiæ aliisque majoris momenti negotia, & acta sua indicabunt, ut ita totius familiæ statum plene intelligere possit.

CXV.

Pecunias, quæ ad quotidianos usus non fuerint necessariae seorsim reponant, prompto, paratoque animo consignandi Superioribus suis quantum ex iis in aliqua particulari necessitate ab bonum hujus Instituti Superioribus, necessarium visum fuerit.

CXVI.

Tenantur certo statuto tempore facere relationem Superioribus districtus Decanalibus, non solum de vita, & moribus Clericorum, sibi cohabitantium, & domesticorum, verum etiam in quo statu, familia, tam circa temporalia, quam spiritualia versetur, & quæ pericula, incommodaque emergere posse videantur. Ad Conventum in districtu Decanali habendum, annuatim quoque debent comparere, Scientiarum exercitationes frequentare, aliaque media arripere, quæ ad conservationem Institutæ disciplinæ a Superioribus salubriter fuerint ordinata.

CXVII.

Clericos sibi cohabitantes ad nutum Superiorum (postquam a Rm̄is DD. Ordinariis id petitum, & concessum fuerit) suscipiant, vel dimittent, prout commune Parochianorum, vel Clericalis hujus Instituti, aut particulare, ipsorummet Clericorum bonum requisiverit. Qui vero Canonice investiti Parochi, vel Beneficiati fuerint, non nisi ex rationabili, & gravi Causa à Rm̄is DD. Ordinariis cognita, & approbata (servata SS. Canonum, & S. Conc. Trid. dispositione) mutabuntur. Ad vacantia Beneficia non pro arbitratu suo aspirabunt, sed expectabunt donec a Superioribus Instituti ordinariis ad ea assignanda commendentur.

De Oeconomo Parochiali.

CXVIII.

Oeconomus cujusque loci particularis ordinarie ipse Parochus erit, aut qui in illo loco primas tenet, quod si tamen Parochus in spiritualibus magis, quam temporalibus præstaret, vel pietatis studio absorptus, hæc infima despectare videretur ad illius instantiam œconomiae administratio in alium aptiorem transferri poterit; ita tamen, ut Parochus Superior semper existat, ab ejusque directione ille Oeconomus dependere debeat.

CXIX.

In casu, quo ipse Parochus œconomiam administrabit, inferiorem quandam dispensationem Clerico cuidam cohabitanti ad hoc apto dabit; v. g. curam vestiarum, Cellæ vinariæ, expensas quotidianas minutiores in culinam, accepta in scola minori de quibus omnibus singulis mensibus rationem reddere teneantur.

Observanda

Observanda quedam ab illis, qui Parocho, aut Beneficiati principali cohabitant.

CXX.

Rerum temporalium administrationi præter, vel contra officium suum nemo se immisceat nec earum dispositionem ambiat. Liceat tamen cuique prædictarum rerum dispensatorem, fraterne per modum consilii de aliquo notabili emolumento, vel detrimento œconomia admonere; Res necessaria quoad vestimenta, & alia utensilia ab Oeconomo singulis procurentur.

CXXI.

Quemadmodum Parochi, alique principales Beneficiati, ita, & Cappellani, & quicumque Beneficiati, aut Clerici, cum aliis cohabitantes singuli suos redditus, vel certum suum salarium habeant, de quo in usus huic Instituto convenientes congruo modo disponere possint; cum quilibet respectum, & obligationem suam non habeat ad personam particularem hanc, vel illam, sed quis ex ipsis toti Instituto, quoad res, & redditus suos, ac vicissim totum Institutum cuiuslibet membro obligatum intelligatur. Cæterum hæc ordinatio, quod Clerici certum salarium habere debeant, de iis tantum intelligitur, qui finitis studiis, aut præstito Juramento certum officium habent. Clerici vero primæ, & secundæ classis cum ante præstitum Juramentum nondum ad communitatem bonorum obligentur, si quod Beneficium habent ad aliud non obligentur, quam ut sumptus pro suis personis factos ex beneficii redditibus solvant.

CXXII.

Unde is, qui præest in quavis Domo particulari, debet id, quod cohabitantibus Clericis ex salariis, & creditibus ultra victum, & vestitum, & alias expensas per annum superest, Superioribus consignare, ut pro ipsismet Clericis servato ordine, & distinctione aservetur, donec ipsimet pro œconomia inchoanda, vel pro subsidio pauperum parentum suorum, aliis congruis, aut necessariis expensis faciendis indigeant, aut Instituto voluntarie in vita consignent.

CXXIII.

Cuiuslibet Beneficiati, aut Clerico aliquid pecunie ab Oeconomo ad obvios, & quotidianos necessarios usus, ita dandum est, ut postquam expenderit tantundem ab Oeconomo denuo accipiant: Accepta vero ratiociniis debito modo, & ordine inferantur, prout alia omnia, quæ sub manibus suis concessita habuerunt, certo statuto tempore in manuum Oeconomi referenda sunt.

De directione in districtu Decanali servanda.

CXXIV.

Ut directio Parochiarum, aliorumque locorum particularium fructuose subsistat, sequitur secunda superioritas, ad quam pro quolibet Decanali districtu locorum Decani rurales, si ex hoc Instituto fuerint, aut alii habiles ex eodem districtu assumentur, qui per Juramentum Rmo D. Ordinario suæ Diœcesis, uti etiam huic Instituto (quatenus de fidelitate eorundem quoad publicam ordinario, & quoad privatam, sive œconomicam directionem Instituto sufficienter provideatur) se se obligabunt juxta formulas infra num. 142., & 143. expressas solis personali- bus mutatis.

CXXV.

Dicti Superiores districtuum Decanali, si simul publico officio Decani fungantur, præter consueta publicam functionem, qua omnes totius Decanatus Parochos, & alios Presbyteros in foro externo dirigunt, insuper non so-

lum quos secum in Domo Decanali habuerint, sed etiam omnes illius districtus Parochos, & Clericos (qui ex Instituto sunt) secundum illius Constitutiones gubernabunt; quorum directioni omnes tam in spiritualibus, quam temporalibus filialiter subacebunt: Ipsi vero eadem, quæ a Parochis observanda sunt, in primis observabunt, ut ceteri illorum exemplum respicientes captivati, ad imitationem facilius trahantur.

CXXVI.

In quem finem memores esse debent quantopere referat, ut suos Domi, & omnes sui districtus Sacerdotes & Clericos, non secus dirigant, ac si omnes ipsis cohabitatione existerent præsentis; Hinc in Domo sua vigilanter curabunt omnium Constitutionum exactum servari ordinem, libenter quoque videant, si Sacerdotes sui districtus frequenter in Domo Decanali suum regressum quærent, invigilentque, ut omnem charitatem sentiant, & mutuam animorum unitatem inibi quasi propriam suam habere residentiam experiantur. Ex quo capite mire ad obsequium imitationis, mutui amoris, & obedientia trahentur.

CXXVII.

In gerendis rebus ad directionem pertinentibus, quorundam Sacerdotum secum habitantium ut & in suo districtu existentium consilium adhibeant, eorum maxime qui iudicio Præsidis Diœcesani prudentia, & agendi dexteritate præ reliquis pollere judicabuntur: in Domo sua Seniores Sacerdotes constituent, cui in sua absentia directionem Domus committant, cum instructione debita secundum quam sciat se gerere.

CXXVIII.

Ordinarie bis in anno singula sui districtus loca una cum socio Oeconomo visitando diligenter inspiciant, non solum transeundo, sed cum Clericis singulorum locorum sine suæ personæ acceptatione per aliquot dies in quotidiani cursus, & exercitiorum observatione convivant, non secus, ac si Domi degerent, ut hac ratione ceteri excitati, ejus, quæ in disciplina, & quotidianis exercitiis jugiter adhiberi debet, sedulitatis exemplum contempant: Videant quoque num omnia, tam in spiritualibus, quam temporalibus juxta normam hujus Instituti observentur, & quæ ex mutuis Parochorum, aliorumque cohabitantium relationibus minus accurate observari deprehenderint, verbo, & opere ad debitam observationem reducere conentur.

CXXIX.

Gravamina, & difficultates singulorum audient, & pro possibilitate sublevabunt: quorum dilatio fieri non potest, & majoris momenti sunt, Superioribus statim intimabunt, eorumque dispositionem quam cum necessario præcitu, & consensu Rmi Dni Ordinarium fecerint, vel fieri procuraverint, studiose exequantur: quæ vero moram patiuntur, diligenter annotabunt, ut Præsidi Diœcesano desuper suo tempore ordinate referre possint: Notificent item uniuscujusque genium, quatenus ad meliorem gubernationem, & salutem requiri videtur: Præmoneantque mature de necessariis mutationibus, & morbis Parochorum, ut Superiores mature singulis providere, & necessarias dispositiones facere, aut ab illis, quorum interest, ut fiant, curare valeant.

CXXX.

Si officio publico Decani simul fungantur, considerantes duplicem obedientia ordinem, in iis, quæ Rmorum DD. Ordinariorum sunt, eorum Officialibus; in iis vero, quæ Institutum specialiter concernunt, superioribus illius fideliter morem gerant, ad quod eo magis obligabuntur, si in his quoque mandatum speciale, eorundem Rmorum DD. Ordinariorum accedat, jux-

ta quæ in vifitationibus statutis, eæ quæ Ordinariorum sunt ad normam publici Juris inftituant, repertos defectus corrigendo; quæ vero ad hoc Inftitutum fpecialiter fpectant, fecundum normam Conftitutorum dirigant, graviora utriufque fori fic notent, ut Rmo D. Ordinario, & Præfidi Diccéfano Inftituti debite referre poffint.

CXXXI.

Singulo trimestri, five quibusvis anni quartilibus ordinarie Præfidi Diccéfano integram relationem facient de ftatu, in quo unusquisque locus, & perfona Inftituti verferat, tam circa fpiritualia, quam temporalia, idem facient extra hoc præfcriptum, fi urgens neceffitas id poffulaverit. Iphi quoque in directione fua quo ad res Inftituti regi fe permittant a Præfide Diccéfano, quod a potiori etiam de aliis Superioribus intelligendum eft; nihilque majoris momenti fine eorum præfatu, & voluntate aggrediantur.

CXXXII.

Ad Conventum Diccéfano comparere tenentur, quoties Superiores Inftituti eos ad hunc conſcripferint. Singulis annis duos in diftrictu fuo Conventus inftituant; ad unum horum Parochi, ad alterum Cappellani, & Beneficiati conveniant, ut finguli referant, quæ ad observationem accuratorem præfcriptæ difciplinæ, & ad meliorem hujus Inftituti progrefſum in locis circa perſonas, fpiritualia, & temporalia relata neceffaria fuerint.

CXXXIII.

Tam Domus illius, in qua habitat, quam Parochiarum pecuniæ, quæ ad communes pios ufus confignantur, vel etiam pro perſonis particularibus ſolummodo afferantur, reponantur in Arcam ad hoc deftinatam, cujus clavem unam ipſe, alteram Senior Sacerdos, & tertiam Œconomus diverſam cuſtodiat. In eadem liber afferabitur, in quo feribatur ſumma pecuniæ, tam quæ inferitur, quam quæ effertur pro neceffitatibus in diftrictu illo evenire ſolitis.

CXXXIV.

In Archivio fuo diligenter afferbunt inftrumenta originalia, non ſolum proventuum illius loci, cui particulariter præſunt, verum etiam ſingularum Parochiarum tranſumpta manu Notarii publici ſubſcripta ſuis locis reponant, ut facile inveniri poſſint; Similiter ſervent diftinctam, & ordinatam regiftraturam circa acta fui officii publici (ſi id ſimul geſſerint) ab ea, in quam acta Inftituti oportebit referri.

CXXXV.

Post ſingula ſexennia in locis, ubi Decanorum mutatio ſolita eſt, in Conventu Decanali Superiores pro tali diftrictu conſtituti mutantur: in aliis locis, ubi hoc munere perpetuo fungi ſolent elapſis dictis annis, quoties rationabiliter viſum fuerit confirmari poterunt; conſtituentur vero a Præfide Diccéfano, ubi correſpondentia non eſt, quod Domum Juventutis, & Emeritorum in una Archidiccèſi; Ubi vero ejuſmodi correſpondentia eſt, Præſes Archidiccèſanus eodem ſervato ordine, & modo debito conſtituent: qui deinde acceptati a Reverendiſſimis DD. Ordinariis ſuis, eiſdem juxta formulam Superius citatam per Juramentum ſe obligabunt. In caſu, quo Decanus perpetuus ob negligentiam, vel aliud inſtituto intolerabile delictum mutandus foret, interim tamen, ut ab officio publico deponatur, commode obtineri non poſſit, Superiores privatam directionem ſtatutæ difciplinæ hujus Inftituti, in quemcumque habiliorem Parochum, vel beneficiatum illius diftrictus transferent.

De Œconomio Decanali.

CXXXVI.

Omnes Parochiarum, aliorumque locorum Œconomi, ab uno Decanali Œconomio, qui hujusmodi rerum adminiſtratione prudentiam, ſedulitatem, & dexteritatem habere noſcatur, dirigitur; qui vigilantem oculum habeat, ut non tantum in Domo Superioris Decanalis, ſed ut ubivis omnia recte ordinent.

CXXXVII.

Ad eum finem ſæpius in anno, prout præſens neceſſitas, & utilitas requirit, ad ſingula loca veniet, ad cognoscendum cujuſque Œconomix ſtatum, & ad defectus, ſi qui occurrant mature emendandos. In defectu Œconomi, ipſe hujus diftrictus Superior id præſtabit per ſe, quod per Œconomum ab eo dependentem præſtari debuiffet, donec rebus melius ordinatis, alia perfona pro hoc officio ipſi adjungi poſſit.

CXXXVIII.

Judicio Præſidis Diccéfani unus ex Domo Decanali magis idoneus ad Œconomix inferioris curam conſtituatur, qui quotidianas expenſas, & accepta in codice, five manuali conſcribat; reddatque ſingulis menſibus accepti, & expenſi rationem; ut deinde ea ſummatim in librum rationum Domus Decanalis ſecundum certas rubricas referatur.

De Præſidis Diccéfani directione.

CXXXIX.

In unaquaque Diccèſi, ubi receptum fuerit Inftitutum, Præſes Diccéfanus erit, qui debita difciplinæ, & Conſtitutionum obſervantiæ inter Clericos diftrictum Decanaliſum curam, & directionem habeat, ſi quæ Rmus D. Ordinarius eundem Vicarii in Spiritualibus Generalis munere fungi veller, ad ejuſdem beneplacitum utrique muneri cum debita obedientia ſatisfaciet, ne minimum omitendo, & faciendo, quod Ordinario ullo modo, five quoad reſpectum, five quoad aliud præjudicare jure videri poſſet; Sed potius in omnibus ab eodem ita dependebit, eaque vigilantia officio fuo ſatisfacere ſtudebit, ut debitus reſpectus, jura, & ſimul etiam perfectior obedientia, illeque exoptatus odor, bona ſcilicet converſatio a Clero, ad obſequium ejuſdem Ordinarii fideliter deferantur.

CXL.

Quod ſi non ſit ſimul Vicarius Generalis, Ordinarii ſui, tunc ad Œconomiam directionem & Inftituti hujus difciplinam tantummodo invigilabit, publice ne in minimo attingendo; alias ſi Vicarius Generalis ſimul ſit, debitam diftinctionem utriufque fori, tam fraternæ correptionis, & Œconomix directionis quam publici officii obſervabit, tam in ordinationibus faciendis, quam in relationibus, & vifitationibus, utrumque ſeorſum notando, & referendo.

CXLII.

Præſidis Diccéfani officium erit totius fui diftrictus Clericos ea vigilantia paterne ita dirigere, ut pie in hoc ſæculo converſantes omnibus viſceribus in ſalutem Populi diffundantur, quibus ipſe in omnibus præſulere enixe ſtudebit, itaut inter ſuos in obedientia, humilitate, patientia, ſobrietate, caſtitate, manuſtudine, modeſtia, gravitate, affabilitate, amore, & contemptu rerum temporalium quaſi vivum omnium virtutum exemplum emineat.

CXLIII.

Ut fidelitas ejuſdem, uti & obedientia, ac in officio ſedulitas tam erga Ordinarium quam reſpectu hujus Inftituti magis conſtet, præſtabit Juramentum juxta formulam ſequentem.

Formula

Formula Juramenti pro Præsede Diœcesano, quo se Ordinario suo obligare tenetur.

Ego N. N. pro hac Diœcesi N. assumptus Præsides Deo, & tibi Rmo D. Ordinario meo, tuisque canonicè intrantibus Successoribus spondeo, & juro me sub Jurisdictione tua Ordinaria seclufa omni exemptione in vita Clericali, juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium a S. Sede Apostolica approbata semper victurum, & moriturum, insuperque Clericos sic cura meâ commissos, & committendos juxta easdem Constitutiones fideliter directurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario suo fine animarum curam per ordinarias functiones Parochiales intendens constanter perseveret. Die N. Mensis Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Formula Juramenti, quo idem se in Instituto obligare tenetur.

CXLIII.

Ego N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos per Diœcesim N. constitutus Præsides Deo, & tibi N. N. supremo hujus Instituti Præsidi, tuisque canonicè intrantibus successoribus spondeo, & juro me in hoc Instituto, salva Rmi D. Ordinarii mei Jurisdictione, semper victurum, moriturum &c. ut supra.

CXLIV.

Juxta prædictas Juramentorum formulas mutatis mutandis, alii certorum districtum Superiores juramentum suum Rmi DD. suis Ordinariis, & Instituto præstabunt.

CXLV.

Ut vero dictus Instituti hujus Clericos, & Sacerdotes quoad privatam, & æconomicam directionem ad adificationem Ecclesiæ eo facilius in sancta vitæ conversatione gubernent, in cujus Diœcesis Episcopali Civitate quosdam viros ex hoc Instituto secum habeat, qui ætate, ingenio, doctrina, discretionem, & dexterritate, prudentia, & experientia docti excellent, & Præsidi a consiliis in rebus Instituti bene ordinandis existant, quidam vero inter eosdem juniores erunt, qui ingenio, doctrina, prudentia, & aliis ad idem aliquando præstandum præditi a cæteris addiscant.

CXLVI.

Ad hoc munus ex Decanalibus, aliisque locis ad nutum Ordinarii assumantur Viri, quorum prædictæ qualitates a juventute, & longa experientia ex administratione officiorum, & datis consiliis deprehensa sufficienter Superioribus consiterint, ut ita Præsides cum iisdem, & toto Clero sub Ordinario capite suo in vitæ sanctitate, & Clericali disciplina per debitam subordinationem omni tempore contineantur.

CXLVII.

Ex prædictis viris unus erit Æconomus curam habens rerum temporalium hujus Instituti in tota Diœcesi; & alius vir insignis in spiritualibus, qui Præsidi Diœcesano in omni data occasione specialiter ad manum erunt.

CXLVIII.

Porro in obtinendis Parochiis, aut aliis quibuscumque Beneficiis, ad quas, vel quæ præsentationes ab Ordinariis, aliisque Ecclesiasticis, vel Sæcularibus potestatis, tanquam patronis suppliciter impetrare oportet, communem styli observantes, humillimisque precibus omni tempore ea pro subiectis idoneis petere, itaque dicta subiecta ad hujusmodi Beneficia commendare studeant, ut quoad hæc, & omnia alia, tam

in obtinendis, quam resignandis Beneficiis respectu Rmorum DD. Ordinariorum, & aliorum Patronorum, ordo debitus, & usitatus cujusque Curia Episcopalis styli accurate observetur.

CXLIX.

Ad Rmi D. Ordinarii sui beneplacitum singulis annis in propria persona totius sui districtu Domo, in quibus Sacerdotes hujus vitæ habitant, visitabit, & ubique 2. 3. 4. vel plures dies prout præsens necessitas, & utilitas postularit, persistens, singulorum locorum, dein ipsorummet Sacerdotum gravamina, & necessitates, tam spirituales, quam temporales paterno amore audiat, omnibusque secundum rationabilem utilitatem corporis, & animæ gratificari studeat: Errantes paterne corrigat, & ad meliorem frugem per media salutaria reducere satagat: desolatos, & pusillanimes consoletur, & mutationem eorum ordinet, ac per eum ad quem pertinet expediendum curet, quorum saluti corporis, & animæ rationabiliter expedire judicaverit.

CL.

In spiritualibus attendat quomodo singuli in vita spirituali subsistant, an non periculum ad lapsum aliquem imminet, an, & qualiter in pace inter se vivant; an eum debita charitate a suis Superioribus immediatis dirigantur, & quomodo disciplina Instituti, tam in spiritualibus, quam temporalibus observetur, quæ omnia ex informatione mutua Superiorum, & inferiorum, & ex particulari cum quovis colloquio scire poterit, corrigenda suavi consilio, & efficaci admonitione corrigat, & quæ notanda fuerint diligenter consignet.

CLI.

De visitatione annua suam debitam relationem Rmo D. suo Ordinario faciet, ut cum ejusdem consensu, aut positiva approbatione omnia in praxim dirigantur: quod si item ex visitatione habita referenda fuerint, quæ ad publicum forum non spectant, eidem Rmo D. Ordinario sic referantur pro necessariis mutationibus, & ordinationibus faciendis, ut nihilominus ea, quæ secreta sunt, & salva charitatis, & Justitiæ lege propalari non possunt, & pro presentibus circumstantiis ad solam fraternam directionem spectant, in secreto permanent.

CLII.

Ad Domum Præsidis Diœcesani, vel ad alium commodiorem locum, singulis annis cum consensu Rmi D. Ordinarii Superiores Decanales, eorumque Æconomi indicto per Præsidem Diœcesanum certo die, post habitos particulares Decanalium districtum Conventus congregabunt; eritque Conventus Diœcesanus, sive Congregatio in eum finem ordinata, ut videlicet omnia gravamina, necessitates, & omnia alia, sive in spiritualibus, sive in temporalibus legitime proferantur, & quæ ad majorem Dei gloriam, proximorum salutem, & in primis ad hujus Clericalis Instituti conservationem, incrementum, & perfectionem: Deinde etiam quæ mores, ritus, & debitam in his uniformitatem; omnia denique, quæ ad bonum spirituale, & temporale spectent, auditis consiliis singulorum, prævia matura consideratione, Præsides Diœcesanus desuper conclusa in Domino faciat. Decanalium districtum Superiores, & alii singula conclusa postquam a Rmo Dno Ordinario fuerint concessa, & confirmata, Domum revertentes omnia executioni demandent, tam in Domo sua, quam aliis in locis, quorum directio ipsis est demandata.

CLIII.

Præsides Diœcesanus eligendus sit in Conventu Diœcesano post singulos octo annos, & in casu mortis, & extraordinariæ mutationis per assistentem Prioris Præsidis in spiritualibus, ac

Superiores Decanales, (& Præsides Archidiece-
cesanum pro eo casu, quo inter Dioecesim, &
Archidiececem adit communicatio respectu do-
mus Emeritorum, & bonorum Communium);
si vero Ordinario placuerit unum ex Instituto
suum habere Vicarium Generalem, qui simul
sit Præses, tunc tres præ omnibus digniores ju-
dicati, eidem per prædictas nominentur, & il-
lius sit arbitrium eligendi unum ex tribus magis
idoneum. Eorum sit confirmatio Præsidis plu-
ries facienda, si libuerit, quorum electio fuit.

CLIV.

Casu quo extraordinaria mutatio Præsidis Dica-
cesani necessaria videretur, Præses supremus per
certam personam, vel per literas rationes hujus
mutationis faciendæ Rmo. Ordinario exponet hu-
millimis cum precibus, ut in ejusmodi mutatio-
nem consentire dignetur; Si vero Rmus Dñus
Ordinarius ipsemet mutationem Præsidis ob ejus
negligentiam, vel ex alia causa fieri vellet, ut
disciplina, & alia vi præsentis Instituti observan-
da eo melius in effectum deducantur, electio no-
vi Præsidis eodem supradicto modo fiat. Si Præ-
ses Dioecesanus officio etiam Vicarii Generalis
fungatur, & negligenter se gerat in concernen-
tibus Institutum, vel ex alio capite, sit in facultate
Superiorum Instituti libere alium eidem sub-
stituere, atque eligere.

CLV.

In præmissis casibus constitutus Præses, ubi
a Rmo D. Ordinario acceptatus fuerit, Juramen-
tum, ut supra præstabit: quod etiam tunc fiet,
cum in Dioecesim quandam de novo Institutum
introducendum, & talis Præses Dioecesanus a
Supremo Præsidi deputatus fuerit.

CLVI.

Pro debita observantia Communitatis bono-
rum in singulis Dioecesibus Capla, sive Arca
quædam pro bonis communibus illius districtus
constituatur, in quam certis temporibus ex De-
canalibus Caplis, quod pro eorundem distri-
ctum necessitate, & usu moraliter iudicio Su-
periorum non necessarium videbitur, deponi
oportet; uti etiam, quod aliunde in bonum il-
lius Dioecesim pro præsentis Instituti quocumque
modo adveniet: Hujus Caplae clavem, unam
Præses Dioecesanus, alteram ejus Æconomus, ter-
tiam Superior particularis illius Domus, in qua
capla est, habebit.

De æcono Dioecesano.

CLVII.

Ut administratio rerum temporalium, quam
quilibet Superior districtus Decanalis cum suo
æcono habet, suum finem debite obtineat;
In quavis Dioecesi æconomus erit, qui rerum
temporalium Instituti in eadem Dioecesi curam
habeat, Præsidi cohabitret, eidemque in munere
suo sit subjectus, & cum eodem sub vilitatione
æconomias ex informatione mutua cognoscat;
An omnia secundum Instituti hujus disciplinam
instituantur, & secundum necessitatem cum debita
utilitate in victu, & amictu, aliisque rebus im-
pendantur. Ratiocinia etiam tam in Ædibus Su-
perioris Decanalis, quam in aliis quibuscumque
locis una cum cujusque districtus Decanalis æcono-
mo recipiet, observanda præscribet, & emen-
danda corriget.

De Præsidi Archidiececeni directione.

CLVIII.

Officium Præsidi Archidiececeni pro tota qua-
dam Archidiecece, in qua plures Dioecesim uni
Archiepiscopo subfunt, ordinatur. Quod si Dica-
cesis quædam valde ampla cum aliis quoad Do-

num Emeritorum connexionem non haberet,
vel ex quocumque alio capite, directio hujus
Dioecesis a quodam Præsidi Archidiececeno fieri
non posset, eo casu totum, quod a Præsidi Ar-
chidiececeno præstandum foret, fieri debet per
Præsidem dictæ Dioecesis.

CLIX.

Præsidi igitur Archidiececeno in suo districtu
Præsidi Dioecesani, & alii Clerici hujus Institu-
ti, quoad æconomicam directionem statutæ dis-
ciplinæ, & observantiam Constitutionum subje-
cti erunt, tam quoad spiritualia, quam tempo-
ralia in omni humilitate, & reverentia, promp-
taque obediendi voluntate, ejusque iussa luben-
ti animo exequentur. Ipse vero Præsides suis in
omni virtutum genere præluceat, omniaque in
pondere prudentiæ, in mensura consilii, & mo-
do dexteritatis, ac discretionis aggrediatur, ut
ea ratione omnes ad sui amorem trahere, & si-
ne ullo Superioris, ac publicæ potestatis præju-
dicio, & offensione hoc Institutum optime in
Domino gubernare valeat.

CLX.

Prædictus Præsides debita obedientia, timore,
ac reverentia Reverendissimis DD. Ordinariis hu-
millime subiacebit, negotia externa, Ecclesias,
& quæ in aliis quibuscumque Jurisdictioni ordi-
nariæ subiciantur, ne quidem in minimo attingere
præsumat, atque ut de subiectione ejusdem
omni tempore sufficienter constet, Reverendissi-
mo Domino Archiepiscopo suo per juramentum
se obligabit, ea formula quæ habetur supra num.
142. de Præsidi Dioecesano, solis personalibus
mutatis, quod idem etiam intelligitur de jura-
mento, quo se huic Clericali Instituto obligare
tenetur, juxta formulam n. 143.

CLXI.

Ad eundem spectabit susceptio tam juven-
tis in Seminariis huic Instituto propriis, vel sal-
tem notitia personarum suscipiendarum in Semi-
nariis Episcopalibus, directioni hujus Instituti
committis, priusquam tales Juvenes Reverendis-
simis DD. Ordinariis pro actuali susceptione com-
mendantur, suscipiet quoque, qui jam Sacerdo-
tes, aut finitis studiis adhuc Clericale Institutum
suscipi voluerint, & universim totius sui distri-
ctus directio in spiritualibus quoad disciplinam
hujus Instituti a dicto Superiore fiet, ad quem
propterea graviora ferenda erunt.

CLXII.

Eidem Præsidi a Consiliis in eadem domo cum
iplo, & in vicinia habitantes erunt quidam viri
prudentes, & docti, quorum opera, consilio,
& matura circumspectione in officio suo adjuve-
tur; prædicti viri ad beneplacitum Rmi D. Ar-
chiepiscopi eidem simul a consiliis esse, & simul
pro ratione circumstantiarum alia beneficia cu-
rata, vel non curata in eodem loco consequi,
vel habere poterunt. De habitatione ejusdem
Præsidis in Domo Emeritorum habetur *part. 3.
num. 17.*

CLXIII.

Officium hujus Præsidi erit, potiore tem-
pore cum suo æcono districtum suum visita-
re, & ubique ea, quæ præsentis Institutum concer-
nunt, sive spiritualia, sive temporalia negotia
sint, paterne ex omni parte instituire, ita ut ex
hac ipsius vilitatione Superiores, & inferiores
ejusdem directioni subiecti dirigantur. Ad eun-
dem spectabit per æconomum suum ordinare
quomodo per media Communitatis in singulis
necessitatibus succurri possit, ac debeat, & uni-
versim commune bonum hujus Instituti in fines
suos secundum Deum diriget, cum Præsidi
Dioecesano conferet dando principia in praxi ob-
servanda, ordinando qualiter Sacerdotes recen-
ter ordinati, vel alii, qui beneficium stabile nec-
dum obtinent, applicari debeant, at ipse Præ-
ses Dioecesanus postea eosdem Reverendiss. D.

Ordinario commendet, & promotionem in singulis casibus humilibus precibus impetret.

CLXIV.

In visitatione sua idem Præses perpetuo hoc observabit, ut ante omnia ingrediens Diocesim illius districtus Archiepiscopalis, Reverendissimum Dominum Ordinarium illius loci adeat, & cum omnimoda submissione facultatem, ac benedictionem Clericos hujus Instituti in eadem Diocesi habitantes, in iis, quæ ad œconomicam hujus Instituti directionem spectant, visitandi humillimis precibus petat, ejusque imperio in omnibus obediat, & tunc demum visitationem suam in Domino salubriter perficiat, eaque finita debitam relationem desuper Reverendissimo Domino Ordinario faciet. Quod idem respectu Rm̄i Domini Archiepiscopi sui observabit, humillime veram, & sinceram relationem de omnium hujus Instituti Clericorum vita faciendo, ac mandatis Superioris potestatis in omnibus obtemperando.

CLXV.

Domus Superiorum sui districtus diligenter visitabit, atque ex mutua relatione prudenter explorabit, in quo statu singula loca Instituti versantur, in visitatione sua Œconomos pro rei exigentia mutabit, aut prout visum fuerit confirmabit; Præsidi quoque supremo hujus Instituti sinceram de statu, in quo Clerici hujus Instituti in suo districtu pro tempore fuerint, relationem in scripto, vel si fieri possit, in persona propria faciet, simulque etiam generalem noticiam eidem de statu temporalium rerum hujus Instituti exhibebit, cui etiam sine ullo jurisdictionis publicæ præjudicio in omnibus obediet, & in rebus majoris momenti ad illius consilia, & voluntatem recurreret, in quacumque parte mundi exsistat.

CLXVI.

Præterea specialem curam Domuum Juventutis instituenda, & emeritorum gerens, singulis annis bis visitabit, diligenterque earum Constitutionem domesticam, tam in spiritualibus, quam temporalibus inspiciens cuncta semper ad Instituto conformem statum reducere, & conservare studebit. Dicitis Domibus Superiores, magistrosque alios, tam studiorum, quam virtutum præficiet, & suo tempore pro utilitate, & necessitate mutabit. In Seminariis vero Ordinariorum, & aliorum Patronorum prædictos Superiores Reverendissimis DD. Ordinariis commendabit, & nominabit, ut ab ipsis acceptentur.

CLXVII.

Mediorum præterea temporalium dictarum Domorum dispensatio, ac cura penes ipsum stabit, quæ omnia, & singula mediante Œconomio sibi adjuncto ad illarum emolumenta impendantur. Porro singula Seminaria, quæ a Sacerdotibus hujus Instituti diriguntur, particulares capsa habeant super quorum bonis specialia quoque fiant ratiocinia. Idem observandum circa domus Emeritorum. Porro tam Seminariorum, quam Domuum Emeritorum ratiocinia, statutis temporibus a Superioribus diligenter revideantur: Si qui defectus inveniuntur, corrigantur.

CLXVIII.

Cum præcitu, & consensu superioris potestatis singulis triennii Conventus pro districtu Archidiecefano in Civitate Archiepiscopali, vel in Domo Emeritorum instituetur, ad quem omnes Præsides Diocesani, in quadam Archidiecepsi correspondentes cum consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum comparebunt una cum Œconomis suis, cui Præses illius districtus Archidiecefani præerit, Ibi primum omnia, quæ ex relatione Conventuum præcedentium Diocesavorum, & Decanalium aut ex alio capite prolata, disciplinam & bonum hujus Instituti concernunt, auditis prius consiliis,

ac considerationibus singulorum a dicto Superiore facienda, vel omittranda, decernantur.

CLXIX.

In his Conventibus non attingentur, quæ jurisdictionem cujuscumque Ordinarii concernunt. Omnia denique, quæ in Conventibus ordinata fuerint, Protocollo diligenter, & ordinare inferantur, ut posteris, & Reverendiss. DD. Ordinariis, semper de omnibus ratio reddi valeat, fiet id per certas personas, quæ tam hæc, quam alia posteris pro notitia necessaria adnotabunt; post Conventum autem Archidiecefanum celebratum Præses Reverendissimo D. Ordinario suo desuper debitam relationem faciet.

CLXX.

Post novem annos in Conventu illius districtus, officium suum ad munus Præsidis supremi resignando mutabitur, & duo deputati, vel ipsimet Visitatores Præsidis supremi constituentur, qui vota Præsidentum Diocesavorum, & aliorum suscipientes, Præsidi supremo transcribent, a quo ex notitia talentorum, quam ex factis sibi de singulis relationibus habere debet, ad votorum rationem simul attendendo, ex viris sibi propositis præstantiorem pro Præsidi illius Archidiecefani districtus denominabit, qui postmodum Reverendissimo Domino Archipræsuli suo, per Juramentum supradicto modo, uti & Instituto se obstringet. Quod si vero dictus Præses Archiepiscopo non placeat, tunc supremus Præses sine nova Congregatione aliam personam eidem nominabit.

CLXXI.

In illis locis, ubi plures Dioceses unius Archiepiscopatus inter se connexionem habent, & ad communem utilitatem domus Emeritorum constituenda est Capla Archidiecefana, ad quam tam Clericorum hujus Instituti non necessaria ex capis Diocesanis, quam media aliunde advenientia deponi debent, ut pro utilitate, ac necessitate totius illius districtus Archidiecefani expendantur, & applicentur. Clavem pro eadem habebit Præses Archidiecefanus, alteram ejus Œconomus, tertiam Superior particularis illius Domus, in qua Capla erit.

De Œconomio Archidiecefano.

CLXXII.

Officium hujus Œconomi erit, Præsidi illius districtus in visitatione adesse, & curam rerum temporalium hujus Instituti ubivis suscipere, in omni loco necessitates, & omnia alia incommoda, quæ vel personæ particulares, aut integræ familiæ patiuntur, charitative audire, & in Domino juxta directionem sui Præsidis, remedium adhibere, ac præsertim ratiocinia generalia super bonis communibus Instituti per illum districtum conficere. Hujus Œconomi ordinationibus omnes alii Œconomi inferiores acquiescent, itaut quidquid rationabiliter ordinaverit, observent. Ad hoc munus viri in omni genere præstantes requiruntur, qui & ipsi obedientes sint, & in rebus alicujus momenti aliorum prudenti consilio utantur, atque ubi rei gravitas requirere videbitur ab ipsomet Præsidi Archidiecefano ordinationem petant, e cujus directione perfectissime in officio suo dependebunt.

De Præsidis Supremi directione.

CLXXIII.

Hujus Instituti caput sub nomine Præsidis supremi, vel Generalis constanter unum erit; Hic Præses totum Institutum, tam in spiritualibus, quam temporalibus in quacumque mundi partem diffusum fuerit, aut diffunderetur secundum Deum sine ullo Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum præjudicio, directione

solum-

solummodo privata, & Economica secundum Constitutiones hujus Instituti a Sancta Sede Apostolica approbatas gubernabit.

CLXXIV.

Quidquid ergo bonum, vel conservationem presentis Instituti concernens, tanti momenti fuerit, ut id Superiores eidem subordinati, juxta ea, quæ in precedentibus traduntur, neque per se, neque per Congregationum, seu Conventuum consultationes ob causæ gravitatem decidere prudenter non potuerint, illud a Præsede supremo decernetur, & hac ratione omnes hujus Instituti Superiores, & Inferiores in suo ordine, supremo Præsidi prædicto modo obediunt.

CLXXV.

Ipse Præses supremus Summo Pontifici, & S. Sedi Apostolicæ in omnibus, quæ ad præsens Institutum attinent specialiter obediet, ea prorsus ratione, qua Præsides particulares Reverendissimis suis DD. Ordinariis obedire tenentur: idem Præses suo, & Instituti nomine per Juramentum Summo Pontifici, ac Sanctæ Sedi Apostolicæ post sui electionem, se obligabit, prout etiam fidelitatem suam erga hoc Institutum per speciale Juramentum prout sequitur, promittet.

Formula Juramenti pro Præsede Supremo.

CLXXVI.

Ego N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos, & ab ejusdem Instituti Præsibus canonice electus Præses Generalis tibi Sanctissimo Domino Nostro N. N., tuisque canonice intransibus successoribus, ac Sanctæ Sedi Apostolicæ spondeo, & juro me sub obedientia Sanctitatis tuæ, & Successorum tuorum in vita Clericali juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium ab eadem S. Sede Apostolica approbatas semper victurum, & moriturum; insuperque Clericos omnes hujus Instituti sic curæ meæ commissos, & committendos sub omnimoda Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum jurisdictione, juxta easdem Constitutiones fideliter directurum, ac quantum in me est ad mandatum Sanctitatis tuæ in qualvis Mundi partes missurum & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario suo sine animarum curam per ordinarias functiones Parochiales cohabitando intendens constanter perseveret. Sub die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Formula Juramenti pro eodem Præsede, per quod se toti Instituto obligare tenetur.

CLXXVII.

Ego N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos, & ab ejusdem Instituti Præsibus canonice electus Præses Supremus, vobis nomine totius Instituti congregatis spondeo, & juro me in vita Clericali juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium a Sancta Sede Apostolica approbatas semper victurum, & moriturum, insuperque Clericos omnes hujus Instituti sic curæ meæ commissos, & committendos sub omnimoda Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum auctoritate, & jurisdictione juxta easdem Constitutiones fideliter directurum, & cooperaturum &c. ut supra.

CLXXVIII.

Ad Præsidentem supremum spectabit vitam Præsidentum in diversis Archidiocæsis, & Diocæsis, præsertim quoad directionem a Præsede Archidiocæsano non dependentibus, per suos Visitatores generales, aut per alium delegatum inspicere, & ex urgentibus causis, etiam extra tempus ordinarium, eosdem superiores cum con-

sensu Rmorum DD. Ordinariorum modo supra dicto mutare; de incorrigibilibus respectu rerum Instituti eidem Præsidi relatio mature fiet, ut si ita necesse visum fuerit, tales de mandato, & consensu Rmorum DD. Ordinariorum servata SS. Canonum, & S. Tridentini Concilii dispositione, & attenta Clericorum hujus Instituti ex pacto mutuo proveniente erga superiores ejusdem Instituti in similibus casibus obligatione a beneficiis amoti in domo Emeritorum seorsim vivant, juxta ea, quæ habentur part. 3. de directione domuum Emeritorum.

CLXXIX.

Quod si in aliqua Diocesi, vel Religione de novo introductio hujus Instituti a Reverendissimo D. Ordinario desideretur, Præses supremus ordinationem desuper faciet, & personas qualificatas determinabit, quæ illum mittantur, atque ubique locorum cum consensu Reverendissimorum DD. Ordinariorum præsens Institutum introducere adlaborabit. Quoniam vero nemo sibi ipsi sufficiens, præsertim in re tanti momenti, hinc dictus Præses juxta se viros doctos, & prudentes ex omnibus orbis partibus habebit, qui eidem in rebus agendis adsint.

CLXXX.

Ex his duo Assistentes Præsidentis erunt, alter in spiritualibus, alter in temporalibus quoad Economicam directionem totius Instituti, & universim tam hi, quam alii prædicti apud eundem Præsidentem habitabant, ut ipse singulorum consilio, & opera in gubernatione totius Instituti, rationabiliter utatur. Duos etiam generales Visitatores constituet ex iisdem sibi cohabitantibus, qui singulis circiter decenniis omnes Domos, in quibus superiores hujus Instituti cum iis, qui ipsis a consiliis sunt, habitant, & maxime Domus Juventutis, ac Emeritorum, eorumque superiores visitando diligenti circumspicione statutum singulorum, quaque uniformitate ubique vivatur, intelligant; errata superioribus locorum corrigenda, & ad uniformitatem reducenda, commendabunt; graviora vero annotabunt Domum suo tempore reversi, Præsidi supremo sinceram relationem suæ visitationis tradent.

CLXXXI.

Ad quamcumque Diocesium prædicti Visitatores pervenerint, semper Rmīs DD. Ordinariis se sistant, ac humillimis precibus petant, quatenus sibi liceat in domibus prædictis notitiam de statu rerum hujus Instituti accipere, priusquam etiam ex ejusdem territorio discedant se Reverendissimo D. Ordinario denuo sistant, & si quid notabile emendandum occurrerit, eidem humillime indicabunt, ut si ita placuerit, ipsemet ad ea, quæ hujus Instituti propria sunt, superiores, aliosque Clericos hujus Instituti urgeat, & adstringat.

CLXXXII.

Conventus Generalis, cui Præsides cujuscumque districtus Archidiocæsani, una cum suis Economis, quantum possibile fuerit interesse debent, uti etiam alii Præsides ab Archidiocæsano independentes, ac præterea ii, qui Præsidi supremo a consiliis sunt, ordinarie singulis decem, vel etiam, postquam res Instituti bene ordinatæ fuerint, post plurium, etiam viginti annorum spatium habeatur, prout necessitas rationabiliter sapius, vel rarius instituendum postulerit. Sententia conclusiva, quæ in Domino omnibus, vel majori parti videbitur, penes supremum Præsidentem stabit.

CLXXXIII.

Idem Conventus prædicto modo fiet ad mortem supremi Præsidentis, vel si ex mandato, aut consensu Summi Pontificis, in casu gravis necessitatis Præses ab officio deponendus foret. Ordinario autem Conventus in hoc casu præcipue ad Assistentem ejusdem Præsidentis in spiritua-

libus

libus pertinebit, donec in eodem Conventu alius Præses debite electus fuerit; & si in Alma Urbe Conventus habeatur a Summo Pontifice confirmatus fuerit; ex quo tempore continuatio, & absolutio hujus Conventus ad ipsummet Præsidentem spectabit.

CLXXXIV.

Ad sinceriores omnium causarum, & necessitatum in Conventibus propositionem, relationemque obtinendam, præter Superiores ex districtibus singulis, saltem duo v.g. ex quovis districtu Decanali, duo Parochi ad Conventum Diocesani; ex Diocesi duo Decanali districtuum Superiores ad Conventum alicujus districtus Archidiocæsani; ex districtu Archidiocæsano duo Præsides Diocæsani ad Conventum generale destinabuntur, qui prudentia, & pietate præstantes non solum aetorum, verum etiam status, in quo singula loca subsistant, aut deficiant, uti, & conversationis ipsorum Superiorum testes, & arbitri erunt.

CLXXXV.

Cum bona Communiatas juxta superius dicta numero 22. ex una in aliam Diocesim per se transferri non possint; Ideo nulla Capfa, totius hujus Instituti communis constitui poterit, unde Præses Generalis non nisi particularem Capfam suæ familiæ in Domo sua habeat, casu tamen, quo per Patroni alicujus dispositionem toti Instituto, aliquid concederetur, si in eo ordine ad certam Diocesim, vel Archidiocesim, Supremi Præsidentis erit, cum suo Oeconomo curam hujus habere, & operam dare, ut pro Emeritorum Domo, Seminario Instituto proprio, pro Missionibus ad loca hæreticorum, seu Infidelium destinandis, pro aliis communibus Instituto necessitatibus sublevandis, vel aliter ad satisfaciendum Benefactoris, aut Patroni intentioni, & voluntati utiliter applicetur.

De Oeconomo Supremi Præsidentis.

CLXXXVI.

Ad Oeconomum Supremi Præsidentis, qui rerum temporalium hujus Instituti generalem, & ultimam dispositionem habet, omnes causæ graviores circa prædictarum rerum ordinationes occurrentes, quæ ipsius Supremi Præsidentis Judicio ac decisione discutendæ, ac determinandæ videntur ex omnibus locis, sive particularibus Diocesibus deferentur, cujus ultimæ dispositioni, quæ a Supremo Præsidente semper derivabitur, omnes per obedientiam acquiescent; Generalem quoque calculum, & notitiam rerum temporalium totius Instituti habeat.

CLXXXVII.

Finaliter hujus Instituti directiva superioritas ab infimo ejusdem gradu, usque ad supremum Præsidentem illi megestativæ superioritati, quæ in foro Ecclesiastico est, non solum non præjudicat, sed potius subservit, ac famulatur, eidemque subordinata semper obedit. Dum ex una parte totum hoc Clericale Institutum cum omnibus suis membris se primo Summo Pontifici Romano, deinde secundo Reverendissimis Dominis Ordinariis eadem, qua prius, imo etiam majore subjectione per obedientiam, & inviolatum erga Jurisdictionem ordinariam respectum in foro Ecclesiastico penitus submittit; ex altera parte tertio per paternam, & Oeconomicam hujus Instituti directionem, Clerus Sæcularis suavi, & charitativa via (cum Constitutiones per se juxta Sacerdotum Const. 46. sub peccato non obligent), a corruptela vitiorum, & perniciosis defectibus Clericorum, præsertim curæ Animarum præpositorum, magnam partem liberari, & in libertatem Sanctæ conversationis in hoc Sæculo, cooperante Dñæ gratia redigi poterit; & sic quarto Röm. DD. Ordinariis tam a Superioribus, quam Inferioribus totius hujus Instituti membris debi-

ta obedientia; reverentia; & subjectione perfecte præstabitur.

P A R S T E R T I A.

Constitutiones pro directione Sacerdotum, aliorumque Clericorum senum, & alias ad officia, & beneficia Ecclesiastica ex quocumque defectu inhabilium in Domibus Emeritorum.

P R Æ N O T A T I O.

De fine, utilitate, & necessitate Domorum Emeritorum.

Finis, quem Clericale hoc Institutum in erectione ejusdem Domuum Emeritorum intendit, earumque multiplex utilitas, quæ ad diversos exinde redundat, uti & necessitas in eo est, Prodest namque in primis Reverendissimis Dominis Ordinariis, ut Clericos suos in praxi eorum, quæ ad curam Animarum spectant informandos curare, & facilius in Clericali vita, & honestate continere, senes quoque, & alios ad curam Animarum inhabiles (servata SS. Canonum, & S. Tridentini Concilii dispositione; & attenda ex pacto mutuo inter Clericos hujus Instituti proveniente obligatione) mature ab eadem remove possint, ne dum nescitur ubi, aut unde necessaria illorum sustentatio procuranda sit, diu non sine magno suo incommodo, majoreque subditorum periculo in ea relinquuntur; postquam per senum, vel alium defectum eidem amplius convenienter præesse non possunt. Prodest deinde iidem Reverendissimis Dominis Ordinariis, vel aliis, qui prædictis Clericis cum ad Sacros Ordines promoventur, titulum mensæ tribuerunt, dum occurrente casu, quo illo alias uti debuerunt, communibus Instituto bonis sustententur, ipsique hoc onere eosdem sustentandi subleventur; Prodest insuper tam Clericis huic Instituto addictis, quam Fidelibus, maxime quorum curæ præfecti sint: Clericis quidem, dum illis in senio uti, & in casu quo in grave peccatum vel scandalum ex humana fragilitate lapsi forent, commodissima ipsis in se redeundi, penitentiam agendi, commissa peccata expiandi, & vitam senio emendandi occasio præberetur, ne diu cum suo dedecore, totius Cleri opprobrio, & magno tum Catholicorum, tum Aatholicorum scandalo in publico circumvagari permittantur. Fidelibus vero, dum mature a scandalis Clericorum liberantur, & loco radioforum senum, vel alias inhabilium Sacerdotum idoneos Animarum curatores nanciscuntur. Prodest denique universali Christi Domini Nostri Ecclesiæ, ad cujus propagationem ex ejusmodi Domibus, ubi supernumerarii nonnulli sustentari possunt, Sacerdotes aspirante Divina gratia ad missiones in terras hæreticorum, & Infidelium, non secus, ac ex Religiosorum cæteribus viri probi, docti, ac zelosi, educi poterunt, quas eo promptius suscipient, quo certius norant, quod in senectute, vel alia superveniente inhabilitate post exantlatos in hujusmodi Missionibus labores rursus ad ejusmodi Domum recursum habere possint. Nec adeo magna erit in erigendis, & instruendis, fundandisque ejusmodi Domibus, difficultas, cum in quavis Archidiocesi, vel saltem ampliore Diocesi, non nisi una talis Donus sit necessaria, ad quam erigendam, & necessariis rebus instruendam, omnes huic Instituto adjecti Clerici facultatum suarum modo concurrent. Itaque bona Ecclesiastica congruæ sustentationi suæ superflua, quæ alias in pios usus expendere deberent, in hunc determinatum pium, valdeque Clericali vitæ convenientem usum præ cæteris expendent, ac relinquunt, idque in ea Provincia ubi fuerunt acquisita. Sperari quoque potest fore, ut Deus aliorum quoque Patronorum animos subinde ex-

citer ad hanc piam, totique Ecclesie Dei utilem intentionem in opus redigendum.

Quanam persone, & ob quem finem recipienda sint ad Emeritorum Domos.

I.

Ut post exantlatos vite activae labores Sacerdotes senio confecti sine molestia seorsim vitam quietam vivere, & cursum suum in sanctitate feliciter consumere valeant, in quavis Archidiecepsi, vel etiam ampliore quadam Diocesi Domus aliqua omnibus, tam corporalibus, quam spiritualibus vite subsidiis probe instructa erigatur, & fundetur.

II.

Ad hanc Domum primo recipiantur Emeriti, sive Senes Sacerdotes qui in illa Archidiecepsi, vel Diocesi post multas vite activae impensas operas, reliquum vite tempus in majore tranquillitate, & vite contemplativae exercitationibus transigere constanter desideraverint.

III.

Secundo si quos corpore, vel ad obeunda munia Ecclesiastica ob canonicum aliquod impedimentum ex quocumque casu contractum inhabiles reddi contigerit, recipiantur pariter in Domum Emeritorum, ubi ipsis in charitate omnia vite necessaria usque ad vite finem subministrantur.

IV.

Tertio si quis Sacerdotum vilescitibus sibi omnibus, quae in mundo sunt, vehementiore Spiritus Sancti impulsu ad vite contemplativae exercitationes quodammodo rapi videatur, Superiores probato illius spiritu cum consensu Reverendissimi Domini Ordinarii permittere illi poterunt, ut in Domo Emeritorum libere ejusmodi exercitiis vite contemplativae totum se dedere possit.

V.

Quarto qui foris educati, & adulti hoc Clericale Institutum amplecti voluerint in eandem Domum recipientur, donec eorum vocatione sufficienter explorata, juramentum quatuor punctorum substantialium ad manus Superiorum faciant.

VI.

Quinto supernumerarii Sacerdotes, recen-terque ordinati, & exules in hac Domo eo usque commorentur, donec pro iis vacans aliquod beneficium, vel alia occasio eos ad curam Animarum applicandi emerferit.

VII.

In hac Domo delinquentes poenitentiam statutam a Superioribus, vel (si delictum sit publicum, aut alias ejus qualitas postulare videatur) ab ipsismet Reverendissimis Dominis locorum Ordinariis dictaram, juxta eorumdem ordinationem agant, donec eorum vulnera spiritualia sanentur. Seorsim etiam in eadem Domo Sacerdotes incorrigibiles in custodia perpetua asserventur, donec in poenitentia vitam suam finiant, vel sinceram, ac constantem emendationem per alia signa praesferant, ut sine proquinquo relapsus periculo prudente Superiorum judicio inde dimitti posse videantur.

De Ordinatione, & dispositione Domorum Emeritorum.

VIII.

Ante omnia circumspicient Superiores hujus Instituti, ut dictae Domus Emeritorum in loco tuto, sano & ab hominibus remoto erigan- tur, medicus etiam ibidem resideat, aut saltem in vicinia ad manum commode haberi possit. Ad formam Domorum instituendae Juventutis

in tres consignationes distinguantur, in quarum prima defectuosi, in secunda animo, corporeque valentes, & denique in tertia poenitentes, & incorrigibiles seorsim accommodentur.

IX.

In instructione Conclavium pro habitatione singulis deputandorum duo extrema diligenter vitanda sunt: prius est, ne quid necessarium in illis desit, posterius ne quid in iisdem sit superfluum. Quae necessaria sunt munda sint, & pulchro ordine, suisque in locis disposita, idque quoad fieri potest uniformiter, videlicet mensa, aliquot sedilia, pluteus, atramentarium, & reliqua ad scribendum requisita, scabellum ad meditandum, & alias devotiones flexis genibus exercendas, in cujus medio sit Imago Christi Crucifixi, cum alia quadam Beatissimae Virginis Imagine, vasculum pro frigida, mantile, & vasculum pro aqua laustrali.

X.

Porro in unoquoque loco Oratorium domesticum constitui debet, in quo consuetae preces ordinate persolvantur, in hoc Oratorio Altare aliquod Beatissimae Virginis Mariae cum Imagine Crucifixi, & aliis ornamentis fiat, quibus mens ad majorem devotionem per Dei gratiam excitari valeat. Subsellia quoque fiant, quibus humana fragilitas inflectendo, aut sedendo sufficienter sublevetur.

XI.

Refectorium mundum sit, & exornetur piis Imaginibus, inter quas praecipua ultima Cena Domini existat, sit ibidem Cathedra pro lectione ad mensam, cubicula Infirmorum a communi Dormitorio separata juxta Oratorium domesticum constituantur, ex quibus infirmi sacrum, & Confratrum suorum consuetas preces audire possint, in quem finem parietes per ferreos Cancellos prospectum aperiant.

XII.

Dormitoria denique ob multas rationabiles causas, & commoditates ubique locorum, quantum fieri potest, a Conclavibus singulorum in quibus de die habitant separata erunt. In quavis ejusmodi Domo sit horologium domesticum cum turrucula, & campana supra Domum pro signis ad exercitia spiritualia dandis.

De fundatione Domorum Emeritorum, deque bonorum temporalium ad easdem pertinentium.

XIII.

Fundatio pro Domo Emeritorum in quavis Archidiecepsi, vel ampliore Diocesi haberi poterit ex collatione bonorum juxta Const. 19. Sacerdotum uti, & ope, piisque legatis patronorum regulariter observari poterit, ut media pars praedictorum bonorum applicetur ad Domos Emeritorum, & altera media pars ad Domos Juventutis, ita tamen, ut aliis necessariis expensis faciendis pariter satisfiat.

XIV.

Cura bonorum temporalium in praedictis Domibus ad Oeconomos spectabit, quorum unus in quavis Archidiecepsi, uti etiam Diocesi penes Praesidem residebit. Iidem Oeconomi in fundatione ejusmodi Domorum provide attendant, ut bona temporalia debita humana severitate conserventur, & ad usus necessarios expendantur.

XV.

Quo ad legata, aliaque a Patronis oblata eorumdem mens observanda erit; unde ea, quae praecise ad Domos Emeritorum dantur, ad easdem, & non aliter applicentur, quae vero ad Domos Juventutis sub eadem conditione assignantur, pro iisdem applicentur, quae vero indifferenter ad bonum Clerici huic Instituto assignantur,

juxta

juxta prudentem Superiorum dispositionem applicanda erunt.

XVI.

Tam in fundatione Domorum instituendæ Juventutis ex medijs Communitatis, quam Emeritorum expresse dominium, & omnis dispositio huic Instituto illiusque Superioribus reservetur, ut quando quidem in beneficiis continuam successione (nisi forte ex speciali gratia Patronorum) non habeant, saltem in prædictis Domibus Instituto stabiliter subsistere possit, ut proinde merito Instituti hujus Clerici, & Sacerdotes in dispositione circa bona sua temporalia præcipuam harum Domuum debite fundandarum rationem habere debeant. Facta autem semel sufficiente prædictarum Domorum in aliqua Archidiecepsi, vel Diocesi fundatione, ea, quæ superesse contigerit in alios pios usus, & tam clericali huic Instituto, quam ipsimet Archidiecepsi, vel Diocesi, in qua versantur, proficuos usus expendantur, ut & cura Animarum melius geratur, & ea, quæ Instituto hoc præscribit commodius in praxim redigantur, prout in Domino visum fuerit.

Quinam Superiores in Domibus Emeritorum esse debeant, & quodnam eorum sit officium.

XVII.

In Domo Emeritorum non solum Præses Archidiecepsanus (aut si in Diocesi quadam ejusmodi Domus sit Præses Diocesanus) extra visitationem tanquam in proprio suo Domicilio habitabit, verum etiam plures viros prudentes ibidem secum habeat, quorum Consilio in directione sua, & in faciendis dispositionibus suis, saltem, quæ majoris momenti esse videbuntur, semper utatur.

XVIII.

Ad eundem Præsidentem spectabit circa personas senum, Infirmorum, inhabilium, & eorum, qui graviter deliquerunt, provide in Domino dispo- nere. Quod si Præses Archidiecepsanus, vel Diocesanus in officio Rm̄i Archiepiscopi, vel Rm̄i D. Episcopi sit in ejusdem Civitate Principali, vel ubi ejusmodi officium requisiverit, cum aliquot Jurisprudenteribus residebit, & quidem in Domo Emeritorum, si quæ in eo loco sit, si vero ejusmodi Domus ibi non sit, extra illam tali loco, quoad fieri poterit, habitabit, ut prudentes quosdam viros seniores, qui hujus Instituti Constitutiones, & scopum callent secum habere, & per literas consulere possit.

XIX.

Superiores, qui immediatam directionem Domuum Emeritorum habent, erunt primo in quavis Domo Superior sub titulo Regentis, sive Directoris, qui non solum ætate, verum magis prudentia, discretionem, patientia, humilitate, gravitate, & sollicitudine charitatis Jesu Christi maxime inter omnes eminere conspiciatur, qui legem amoris fraterni regalem exacte implere, & omnia omnibus fieri noverit.

XX.

Secundo ex Senioribus Domus unus Pater spiritualis constituatur, qui recte ordinatos Sacerdotes exercent, & curam eorum Sacerdotum gerat, qui a Præsidente suscepti sunt, ut in rebus Instituti ibidem informantur. Præterea ex senioribus præficiatur pro pœnitentibus, qui verbo, & exemplo potens pœnitentes, & incorrigibiles Sacerdotes pro tempore ibidem manentes omnibus modis ad meliorem frugem, & in viam salutis æternæ reducere ex professo studeat.

XXI.

Denique ex iisdem senibus quidam ad hoc idoneus pro excipiendis confessionibus deputetur, qui ordinarie omnium, qui in tali Domo sunt,

confessarius existat. Directori Domus adjungatur persona qualificata, quæ Economiam administraret; ratiocinium super annuos redditus faciat, omniaque necessaria ad culinam, cellam, & pro universa Domo secundum voluntatem Directoris sollicita fidelitate dispenseret.

XXII.

Singularem Superiores in hisce domibus Infirmitatem curam gerant, & ut idem a domesticis fiat, sedulo curabunt, in hunc finem informantur, qualiter Infirmitas in charitate, mansuetudine, & patientia inserviant, & Ministerium Martha impleant. Nemo verbo, factis, aut vultu torvo illis, ut a manu Dei tactis, & afflictis alteram addat afflictionem, Defectuosus, & Infirmitas cibis, ac potus singulis dispenseretur, prout consilio Medici bonum, & salutare omnibus visum fuerit. Qui animo, & corpore valentes ad refectorium accedere poterunt, una communi mensa fruuntur. Defectuosus necessaria ad uniuscujusque cubiculum proprium porrigantur.

XXIII.

Tam Ministerium Culinæ, quam reliquæ Domus idoneis famulis (si fieri possit iis, qui ad dies vitæ in cœlibatu cum hisce Clericis vivere desiderant) committatur, talis vero ordinatio domesticorum, tam pro culina, quam pro Ministerio Domus, & defectuosorum famulatio fieri debet, qualem prudens Superiorum judicium necessarium judicabit.

De Conversatione Sacerdotum, & eorum, qui habitant in Domo Emeritorum.

XXIV.

Sacerdotes emeriti ad solidam omnium virtutum perfectionem pro viribus conentur, utpote qui temporalibus curis, aliisque negotiis liberati, majorem facultatem habent ad omnimodam vitæ integritatem incumbendi. Quamobrem viam veræ perfectionis, ac Christianarum virtutum, quæ hominem nostrum tam interiorem, quam exteriorem perficiunt, studiose omnes, & singuli teneant.

XXV.

Præcipue vero se perficiant in studio trium virtutum Theologicarum, in Christiana pietate erga Christum, Deiparam, & omnes Sanctos, in ardore animi ad Divina, in puritate intentionis, in studio solidarum virtutum, in Christiana humilitate, & simplicitate, in prudentia, in scientia practica, & discretiva boni, & mali in agendo, in Spiritu Cælestium consolationum, & appositarum desolationum, ac tentationum, in principijs, & regulis discretionis, quibus informantur contra nequitias concupiscentiæ carnis.

XXVI.

Eum exercitiorum spiritualium cursum, qui in stationibus omnibus huic vitæ Clericali additis præscriptus est, omnes, & singuli, quantum per vires licet, diligenter observent: ut scilicet mane statuta hora surgant, preces matutinas cum examine conscientiæ simul persolvant, iisque finitis, saltem per mediam horam sacræ meditationi vacent.

XXVII.

Tempus reliquum post meditationem usque ad quadrantem ante prandium recitationi horarum Canonicarum, celebrationi Missæ, rerum Cælestium contemplationi, Sac. Scripturæ, & spiritualium librorum læctioni, aliisque piæ occupationi secundum cujusque talentum, & Superiorum directionem singuli utiliter impendant.

XXVIII.

Uno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum cum aliis consuetis juxta stationes persolvant, tempore prandii, uti & cœnæ, læctio Sacra habeatur, post refectionem per duas

horas circiter tempus indifferens relinquatur, postea pro varietate personarum rursus seriatim, utilesque magis occupationes juxta eorundem Superiorum ordinationem resumentur. Hora tertia post meridiem recitentur vesperae cum completorio, una hora ante cenam, vel paulo prius reciretur Matutinum cum Laudibus pro die sequenti, ultimo deinde quadrante ante cenam fiat preparatio pro meditatione sequentis diei, una hora post cenam recitabunt Rosarium cui subjungunt examen conscientiae, eo modo, quo in stationibus praescribitur.

XXXIX.

Circa Infirmos observetur, quod de charitate, & discretionem iisdem exhibenda supra ordinatum est. Cui hic addendum, quod sicut tria sunt genera Infirmorum, ita tribus quoque modis sublevari debeant. Sunt enim Infirmi primo, qui debilem complexionem, aut ab ipsa natura, aut ex accidente alio habentes, charitativa cura, & indulgentia discretionis indigent: Sunt secundo alii Infirmi, qui multis passionibus laborantes a Superioribus, & aliis prudenter supportari debent: Tertio sunt, qui vere morbo aliquo decumbentes cura corporali charitativa opus habent. His omnibus charitativa compassione, & rationabili obsequio, secundum cuiusque praesentem necessitatem succurrendum esse charitas Christi requirit. Insuper omnis humanitas possibilis huiusmodi infirmis, & debilibus exhibenda est, ut qui flagellati sunt a Domino (quia corpore Infirmi sunt) a nobis in charitate Christi subleventur.

XXX.

Si qui Superiorum iudicio habiles fuerint applicentur ad Sacrae Scripturae interpretationem, ut sapidiorem genuini sensus nucleum inde eruentes, & breviter annotantes concionatoribus quasi officinam efficacium materiarum ad convertendos peccatores, & haereticos ad manum porrigant. Inferioris intelligentiae Sacerdotes in conficiendis munusculis Catechistarum, aliisque similibus pro cuiusque capacitate honeste occupentur.

XXXI.

Etsi Sacerdotes in eiusmodi Domo commorantes curam animarum ob senium, vel alias causas ordinarie non sint habituri, pro necessitate tamen locorum ad audiendas Confessiones in Ecclesia propria, vel in subsidium Parochorum in vicinia habitantium pro exigentia temporum, exponantur illi, quos ab Ordinariis approbatos Superiores habiliores iudicaverint. Similiter occupabuntur in sermonibus familiaribus ad Populum, in instituendis piis Oratoriis per septimanam aliquoties, in informandis Sacerdotibus, & Clericis circa ritus, & caeremonias Ecclesiasticas, una cum exercitiis spiritualibus, in Missionibus ad Pagos, & Oppida, ubi juxta circumstantias locorum, id requiritur ad nutum Reverendissimorum Ordinariorum, & in aliis similibus piis exercitationibus. Circa alia observabunt Constitutiones, quae pro Clericis in communi praescriptae sunt.

De Sacerdotibus, aliisque post studia sua absoluta ad hoc Institutum suscipi desiderantibus in Domo Emeritorum ad tempus bene erudiendis.

XXXII.

In eadem Domo Emeritorum ad tempus aliquot erunt Sacerdotes illi, qui Instituto huic associari desiderant, donec scilicet in principiis spiritualibus, & aliis in hac Clericali vita observandis sufficienter instructi fuerint, norintque modum meditandi, per examen conscientiae se recollegendi, & alia ad profectum in spiritu necessaria.

XXXIII.

Per ordinem quotidie certa determinata hora instruantur circa diurnum cursum precum, & aliarum exercitationum spiritualium, videlicet quas preces, & qua intentione quotidie Clerici perolvere teneantur.

XXXIV.

In his sufficienter exercitati ad exercitium sacrae quotidianae meditationis, tam speculative, quam practice addiscendum inducantur, ad eum fere modum, qui pro institutione Juventutis est praescriptus.

XXXV.

Praeterea per ordinem de Constitutionibus circa temperantiam, cohabitationem socialem Clericorum, communitatem bonorum, separationem mulierum, & denique circa alia huius Instituti puncta informantur, quantum omnibus communiter scire fuerit necessarium.

XXXVI.

Denique eorum tam hominum interior quam exterior, in exercitio virtutum, tam speculative, quam practice instituantur, quomodo videlicet virtutes Christianas exercere, & passiones mortificare, qua item discretionem exterius cum hominibus conversari debeant.

XXXVII.

Praecipue tamen exercentur in humilitate, patientia, & propriae voluntatis, bonorumque temporalium abnegatione. Ultimo mense fiat brevis praedictorum recapitulatio, qua finita, constantem voluntatem habentes ad exercitia spiritualia inducantur, & postmodum ad iuramentum quatuor substantialium admittantur.

XXXVIII.

Toto probationis tempore cursum quotidianum cum Senioribus observabunt, & insuper singulis septimanis bis, die videlicet Jovis, & Sabati confitebuntur, die vero Dominica, & praecipuis festis ad accipiendum robur animae Sacra Synaxi reficiuntur. Ut assuecant in reliqua vita sua ordinaria cibi, potusque dispensatione esse contenti, regulariter, nisi aegrotent, extra tempus prandii, & cenae abstineant.

Quomodo Delinquentes in Domo Emeritorum accommodandi, & tractandi sint.

XXXIX.

In Superiori contignatione Domus Emeritorum pro Clericis, & Sacerdotibus graviter delinquentibus, aut incorrigibilibus separetur locus, & in aliquot cubicula interdistinguantur, ita tamen ne Emeritis Sacerdotibus molestia, & incommodum causetur, eorum fenestrae ferreis clavis bene muniantur; Januae causuram ad prohibendum exitum habeant, ad quem solus Superior claves sibi retinebit: medium Januae ad deferendos cibos, aliaque necessaria sic accommodetur, ut possit occludi.

XL.

Ad honestatem Clericalem salvam conservandam, & veram charitatem ostendendam etiam discipuli in Domo Emeritorum mediocri victu sustententur, lecto quoque, & alio necessario vestitu, quantum penitenti ad conservandam corporis munditiam concedi potest, non priventur.

XLI.

Cursum quotidianorum exercitiorum spiritualium omnibus huius Instituti Clericis communem quotidie pro se perfolvant: reliquum tempus in consideratione, & seria detestatione peccatorum suorum, librorum lectione, & voluntaria eiusmodi exercitiorum susceptione, quae tum ad expianda peccata, tum ad extirpanda vitia praecipue conducant, pie, utiliterque transigant. Cappella domestica sic approximata eorum habitationi pateat, ut omnes quotidie per cancellos proficientes audire sacrum valeant.

XLII.

Pater eorum spiritualis frequenter eos sermonibus exhortetur ad patientiam in subeunda statuta penitentia, consoletur pusillanimes, puniat delinquentes, compescat insolentes, singulis octo diebus confiteantur, & communicent, quod precipuis anni diebus festis similiter ipsis permittatur, dummodo digni ad hoc inveniuntur.

XLIII.

Nemo ad ipsorum colloquium ordinarie admittetur, nisi Pater spiritualis, & Superior, quosque admittere eidem Superiori in Domino visum fuerit. In morbis eorum cura habeatur, eademque charitas exhibeatur, quae superius pro aliis Clericis infirmis fuit instituta, similiter tractentur mortui, si pie in Domino obierint.

XLIV.

Quod si quis solidis argumentis veram emendationem praestulerit, sufficienterque penitentiam super peccata perpetrata egerit, Superior pro sua discretionem, cum praesentibus, & consensu Reverendissimi Ordinarii, eum liberabit, & cum senioribus vitam degere permittet, si alio utiliter, & secure, & absque scandalo destinari non possit.

§. 1. Nobis propterea dicti Exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 2. Nos igitur eosdem exponentes, quorum strenuos in vinea Domini labores ad animarum salutem multum utilitatis allatuos esse in Domino speramus, ampliori favore gratiae prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Congregationis nonnullorum, ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, & aliquorum ex dilectis filiis Romanae Curiae Praelatis ad suprascriptas Constitutiones examinandas a Nobis specialiter deputatae, quae rem mature discussit, consilio, omnes, & singulas Constitutiones praesentatas auctoritate Apostolica tenore praesentium confirmamus pariter, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos Juris, & Facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§. 3. Decernentes easdem praesentes literas, ac Constitutiones praesentatas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari: Sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quatenus opus sit quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis illorum tenores praesentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus ad praemissorum effe-

ctum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volumus autem, ut earundem praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra illud ubique locorum adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae, vel ostensa.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Pisc. die XVII. Apr. MDCLXXXIV., Pontificatus nostri Anno Octavo.

Statuitur, ut Fratres Laici Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, in posterum non eligantur in Consultores.

Hujus Congregationis Regula confirmata fuit a Greg. XIV. Const. ed. 1591., Septemb. 21. P. 1., & deinde reformat a Clem. VIII. Const. ed. 1600., Decemb. 29. P. 9. Ab Alex. VII. Const. ed. 1662., Decemb. 6. P. 8. statutum fuit, Clericos praefereudos esse Laicis omnibus in functionibus, & ab Innocent. XII. iidem Laici privati fuere voce activa, & passiva Const. ed. 1697., Aug. 20. P. 7.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Joannes Baptista Lafagna Praefectus Generalis Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, quod licet per quamdam Constitutionem fel. rec. Gregorii XIV. Praedecessoris Nostri super confirmatione Instituti dictae Congregationis emanatae, ordinatum fuisset, ut eadem Congregatio per unum Praefectum Generalem, & quatuor Consultores idoneos, qui perpetui essent, hoc est ad sui vitam in suis Officiis respective durarent, regi deberet, nec ulla de Fratribus Laicis ipsius Congregationis ad officia Consultorum hujusmodi eligendis, seu assumendis in eadem Constitutione mentio facta fuisset, nihilominus per Constitutiones Congregationis praefatae subinde conditas, & a rec. mem. Clemente Papa VIII. Praedecessore pariter Nostro confirmatas, abrogata officiorum perpetuitate specialiter ordinatum fuit, ut ex quatuor Consultoribus praedictis duo Sacerdotes, & duo Fratres Laici eligerentur. Cum enim praecipuum dictae Congregationis Institutum sit Ministerium Spirituale curationis Animarum, quo ad Sacerdotes; Secundarium vero Ministerium Misericordiae corporalis Infirmis impendenda, quod ad Fratres Laicos respective spectat; existimatum fuit conveniens esse, ut quandoquidem Congregatio praefata tunc temporis Nosocomiorum servitio, per Sacerdotes quidem quoad procuracionem salutis Animarum, per Fratres Laicos vero quoad curam corporalem Infirmorum, operam dabat, dicti Fratres Laici, qui onus misericordiae corporalis, cum assistentia, & continua habitatione in Nosocomiis hujusmodi sustinebant, in partem regiminis, assumerentur. Verum quia tunc praevidebatur fieri posse, ut Sedes Apostolica ministerium interveniendi cum continua habitatione in dictis Nosocomiis tolleretur, aut illud per Patronos, & Administratores eorumdem prohiberetur; ideo ordinatum, atque stabilitum fuit, ut in his casibus continuaretur Institutum interveniendi Infirmis cum assistentia diurna, & nocturna in Domibus privatorum, ac carceribus, & ubicumque opus foret. Cum autem, sicut eadem expositio sub-

CXXXIII.

Dat. 31. Aug. 1684. An. 8.

Species facti.

Juxta Constitutiones duo Laici esse debent Consultores.

Causae novi Statuti.

Preces dictorum Clericorum.

Confirmatio relatarum Constitutionum.

Clausula.